

GRUPA ZUE

Grupa Kapitałowa ZUE

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
za rok zakończony 31 grudnia 2016

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską**

Kraków, 13 marca 2017

SPIS TREŚCI

Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej ZUE	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Omówienie wyników finansowych	10
Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2016 roku	12
1. Informacje ogólne	12
1.1. Skład Grupy Kapitałowej	12
1.2. Przedmiot działalności	13
1.3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza	14
1.4. Jednostki podlegające konsolidacji	14
1.5. Opis zmian w strukturze Grupy w 2016 roku wraz ze wskazaniem ich skutków	15
1.6. Akcjonariusze Jednostki Dominującej	15
2. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	15
2.1. Oświadczenie o zgodności	15
2.2. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w okresie sprawozdawczym	15
2.3. Standardy i Interpretacje opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie	16
2.4. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE	16
3. Stosowane zasady rachunkowości	18
3.1. Kontynuacja działalności	18
3.2. Porównywalność danych finansowych	18
3.3. Podstawa sporządzenia	18
3.4. Zasady konsolidacji	18
3.5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	20
3.6. Ujęcie przychodów ze sprzedaży	20
3.7. Waluty obce	20
3.8. Koszty finansowania zewnętrznego	21
3.9. Dotacje	21
3.10. Koszty świadczeń pracowniczych	21
3.11. Podatek dochodowy (w tym podatek odroczony)	22
3.12. Rzeczowe aktywa trwałe	22
3.13. Nieruchomości inwestycyjne	23
3.14. Wartości niematerialne i prawne	23
3.15. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oprócz wartości firmy ...	24
3.16. Długoterminowe aktywa finansowe, w tym inwestycje w jednostkach powiązanych	24
3.17. Leasing	24
3.18. Zapasy	25
3.19. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia	25
3.20. Aktywa finansowe	25
3.21. Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę	27
3.22. Rezerwy	28
3.23. Umowy rodzące zobowiązania	28
3.24. Instrumenty pochodne	28
4. Podstawowe szacowania niepewności	28
4.1. Utrata wartości firmy	29
4.2. Okresy użytkowania ekonomicznego aktywów trwałych	29
4.3. Wartość godziwa instrumentów pochodnych i pozostałych instrumentów finansowych	29
4.4. Rezerwy na sprawy sporne	29
4.5. Rezerwy na naprawy gwarancyjne	29
4.6. Rozliczanie kontraktów budowlanych metodą szacowanego stopnia zaawansowania usługi	29
4.7. Aktywa z tytułu podatku odroczonego	29
5. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2016 roku	30
5.1. Przychody	30
5.2. Segmenty operacyjne	30
5.3. Koszty działalności operacyjnej	31
5.4. Pozostałe przychody operacyjne	32
5.5. Pozostałe koszty operacyjne	32
5.6. Przychody finansowe	33
5.7. Koszty finansowe	33
5.8. Podatek dochodowy	34
5.9. Zysk przypadający na jedną akcję	36
5.10. Rzeczowe aktywa trwałe	37

5.11.	Nieruchomości inwestycyjne	38
5.12.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	39
5.13.	Wartości niematerialne	39
5.14.	Wartość firmy	40
5.15.	Inwestycje w jednostkach podporządkowanych oraz zaliczki na inwestycje w jednostkach podporządkowanych 40	
5.16.	Pozostałe aktywa finansowe	41
5.17.	Pozostałe aktywa	41
5.18.	Pożyczki udzielone	41
5.19.	Zapasy	41
5.20.	Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	42
5.21.	Kapitał akcyjny	44
5.22.	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	45
5.23.	Akcje własne	45
5.24.	Zysk zatrzymany	45
5.25.	Kredyty, pożyczki otrzymane i inne źródła finansowania	46
5.26.	Pozostałe zobowiązania finansowe	49
5.27.	Rezerwy	49
5.28.	Kontrakty budowlane	50
5.29.	Kaucje z tytułu umów o budowę	50
5.30.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	51
5.31.	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	52
5.32.	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	53
5.33.	Zarządzanie kapitałem	54
5.34.	Zarządzanie ryzykiem finansowym	54
5.35.	Instrumenty finansowe	57
5.36.	Transakcje z jednostkami powiązаныmi	59
5.37.	Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej według stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu	60
5.38.	Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa	62
5.39.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	62
5.40.	Transakcje niepieniężne i źródła finansowania	63
5.41.	Umowy leasingu operacyjnego	63
5.42.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	64
6.	Zdarzenia po dniu bilansowym	64
7.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	66
	Oświadczenie Zarządu Spółki ZUE o zgodności rocznego sprawozdania finansowego z obowiązującymi zasadami rachunkowości	67

Stosowane skróty i oznaczenia:

ZUE, Spółka, Emitent	ZUE S.A. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000135388, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 5 757 520,75 PLN, wpłacony w całości. Podmiot dominujący Grupy Kapitałowej ZUE.
BPK Poznań	Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000332405, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy, kapitał zakładowy 5 866 600 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
Railway gft	Railway gft Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000532311, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 300 000 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
RTI	Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000397032, akta rejestrowe prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, kapitał zakładowy 225 000 PLN, wpłacony w całości. Podmiot zależny od ZUE.
RTI Germany	Railway Technology International Germany GmbH z siedzibą w Hamburgu, Niemcy, zarejestrowana w niemieckim rejestrze przedsiębiorców (niem. Handelsregister B, HRB) prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Hamburgu (niem. Amtsgericht Hamburg) pod numerem HRB 125764. Kapitał zakładowy 25 000 EUR, wpłacony w całości. Podmiot zależny od Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie.
Grupa ZUE, Grupa, Grupa Kapitałowa PLN EUR ksh	Grupa Kapitałowa ZUE, w skład której na dzień bilansowy wchodzi: ZUE, BPK Poznań, Railway gft, RTI, RTI Germany. Złoty polski Euro Ustawa Kodeks Spółek Handlowych (Dz. U. 2000 roku nr 94 poz. 1037 z późn. zmianami)

Dane o wysokości kapitałów zakładowych są podane według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej ZUE

Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej w przeliczeniu na euro:

	Stan na 31-12-2016		Stan na 31-12-2015	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Aktywa trwałe	143 917	32 531	141 321	33 163
Aktywa obrotowe	219 456	49 606	282 224	66 226
Aktywa razem	363 373	82 137	423 545	99 389
Kapitał własny	209 282	47 306	216 344	50 767
Zobowiązania długoterminowe	25 823	5 837	29 203	6 853
Zobowiązania krótkoterminowe	128 268	28 994	177 998	41 769
Pasywa razem	363 373	82 137	423 545	99 389

Podstawowe pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów w przeliczeniu na euro:

	Okres zakończony 31-12-2016		Okres zakończony 31-12-2015	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przychody ze sprzedaży	343 017	78 391	542 122	129 545
Koszt własny sprzedaży	326 354	74 583	494 226	118 100
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	16 663	3 808	47 896	11 445
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	154	35	22 568	5 393
Zysk (strata) brutto	1 291	295	22 454	5 366
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	406	93	17 470	4 175
Suma całkowitych dochodów	451	103	17 458	4 172

Podstawowe pozycje rachunku przepływów pieniężnych w przeliczeniu na euro:

	Okres zakończony 31-12-2016		Okres zakończony 31-12-2015	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	-38 014	-8 688	111 812	26 719
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-63 227	-14 450	-6 370	-1 522
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-9 065	-2 071	-4 185	-1 000
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	-110 306	-25 209	101 257	24 197
Środki pieniężne na początek okresu	172 334	40 440	71 405	16 753
Środki pieniężne na koniec okresu	62 717	14 177	172 334	40 440

Zasady przyjęte do przeliczania wybranych danych finansowych na euro:

Pozycje sprawozdawcze	Przyjęty kurs walutowy	Wartość kursu walutowego	Wartość kursu walutowego	Wartość kursu walutowego
		31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
Pozycje aktywów i pasywów	Średni kurs obowiązujący na dzień bilansowy	4,4240	4,2615	nie dotyczy
Pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych	Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP ustalonych na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu	4,3757	4,1848	nie dotyczy
Pozycja „Środki pieniężne na początek okresu” oraz „Środki pieniężne na koniec okresu” w rachunku przepływów pieniężnych	Średni kurs obowiązujący na dzień bilansowy	4,4240	4,2615	4,2623

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

(dane w tys. PLN)

Działalność kontynuowana	Nr not	Okres zakończony	
		31-12-2016	31-12-2015
Przychody ze sprzedaży	5.1	343 017	542 122
Koszt własny sprzedaży	5.3	326 354	494 226
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		16 663	47 896
Koszty zarządu	5.3	20 212	22 451
Pozostałe przychody operacyjne	5.4	5 680	7 212
Pozostałe koszty operacyjne	5.5	1 977	10 171
Zysk z okazjnego nabycia		0	82
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		154	22 568
Przychody finansowe	5.6	2 530	1 230
Koszty finansowe	5.7	1 393	1 344
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		1 291	22 454
Podatek dochodowy	5.8	885	4 984
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		406	17 470
Zysk (strata) netto		406	17 470
Pozostałe całkowite dochody netto			
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		45	-12
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	5.32	45	-12
Pozostałe całkowite dochody netto razem		45	-12
Suma całkowitych dochodów		451	17 458
Liczba akcji		23 030 083	23 030 083
Skonsolidowany zysk netto przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		809	17 206
Udziałom niedającym kontroli		-403	264
Zysk (strata) netto przypadająca na akcję (w złotych) (podstawowy i rozwodniony)	5.9	0,04	0,75
Suma całkowitych dochodów przypisana:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		854	17 194
Udziałom niedającym kontroli		-403	264
Całkowity dochód ogółem na akcję (złotych)	5.9	0,04	0,75

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

(dane w tys. PLN)

Nr not	Stan na	Stan na	
	31-12-2016	31-12-2015	
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	5.10	83 416	81 619
Nieruchomości inwestycyjne	5.11	3 717	4 062
Wartości niematerialne	5.13	9 595	10 178
Wartość firmy	5.14	31 172	31 172
Inwestycje w jednostkach zależnych niekonsolidowanych	5.15	0	29
Zaliczki na inwestycje w jednostkach podporządkowanych	5.15	0	0
Należności długoterminowe	5.20	0	0
Kaucje z tytułu umów o budowę	5.29	7 334	5 614
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5.8	8 683	8 647
Pozostałe aktywa	5.17	0	0
Aktywa trwałe razem		143 917	141 321
Aktywa obrotowe			
Zapasy	5.19	11 287	25 859
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	5.20	86 609	77 839
Kaucje z tytułu umów o budowę	5.29	2 177	770
Bieżące aktywa podatkowe	5.8	64	4 030
Pozostałe aktywa finansowe	5.16	54 935	0
Pozostałe aktywa	5.17	1 378	1 234
Pożyczki udzielone	5.18	289	158
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5.39	62 717	172 334
Aktywa obrotowe razem		219 456	282 224
Aktywa razem		363 373	423 545
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	5.21	5 758	5 758
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	5.22	93 837	93 837
Akcje własne	5.23	-2 690	-2 690
Zyski zatrzymane	5.24	112 391	119 050
Razem kapitał własny przypadający akcjonariuszom ZUE		209 296	215 955
Kapitał własny przypisany udziałom nie dającym kontroli		-14	389
Razem kapitał własny		209 282	216 344
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	5.25	8 892	11 208
Kaucje z tytułu umów o budowę	5.29	6 792	8 012
Pozostałe zobowiązania finansowe	5.26	630	910
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	5.32	1 864	1 946
Rezerwa na podatek odroczonego	5.8	0	170
Rezerwy długoterminowe	5.27	7 645	6 957
Przychody przyszłych okresów		0	0
Pozostałe zobowiązania		0	0
Zobowiązania długoterminowe razem		25 823	29 203
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	5.30	82 094	117 730
Kaucje z tytułu umów o budowę	5.29	9 185	11 715
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	5.25	14 194	11 841
Pozostałe zobowiązania finansowe	5.26	317	317
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	5.32	17 928	22 988
Bieżące zobowiązania podatkowe	5.8	0	66
Rezerwy krótkoterminowe	5.27	4 550	13 341
Zobowiązania krótkoterminowe razem		128 268	177 998
Zobowiązania razem		154 091	207 201
Pasywa razem		363 373	423 545

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

(dane w tys. PLN)

Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Grupy

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Akcje własne	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niedającym kontroli	Razem kapitał własny	
Stan na	1 stycznia 2016 roku	5 758	93 837	-2 690	119 050	215 955	389	216 344
Zmiana udziału w jednostkach zależnych	0	0	0	0	0	0	0	0
Dywidenda	0	0	0	-7 513	-7 513	0	-7 513	
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0	0	
Koszty emisji	0	0	0	0	0	0	0	
Wykup akcji	0	0	0	0	0	0	0	
Zysk (strata) roku	0	0	0	809	809	-403	406	
Pozostałe całkowite dochody netto	0	0	0	45	45	0	45	
Stan na	31 grudnia 2016 roku	5 758	93 837	-2 690	112 391	209 296	-14	209 282

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Akcje własne	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niedającym kontroli	Razem kapitał własny	
Stan na	1 stycznia 2015 roku	5 758	93 837	0	101 856	201 451	0	201 451
Zmiana udziału w jednostkach zależnych	0	0	0	0	0	125	125	
Dywidenda	0	0	0	0	0	0	0	
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0	0	
Koszty emisji	0	0	0	0	0	0	0	
Wykup akcji	0	0	-2 690	0	-2 690	0	-2 690	
Zysk (strata) roku	0	0	0	17 206	17 206	264	17 470	
Pozostałe całkowite dochody netto	0	0	0	-12	-12	0	-12	
Stan na	31 grudnia 2015 roku	5 758	93 837	-2 690	119 050	215 955	389	216 344

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony 31-12-2016	Okres zakończony 31-12-2015
PRZEPIYWKY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	1 291	22 454
Korekty o:		
Amortyzację	9 578	9 263
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	-689	329
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	-621	-45
Zysk / (strata) ze zbycia inwestycji	-157	4 673
Rozliczenie RMK z tytułu prowizji od kredytu	5	208
Zysk / (strata) z tytułu realizacji pochodnych instrumentów finansowych	0	0
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych	0	0
Wynik operacyjny przed zmianami w kapitale obrotowym	9 407	36 882
Zmiana stanu należności i kaucji z tytułu umów o budowę	-13 541	111 397
Zmiana stanu zapasów	14 572	-5 862
Zmiana stanu rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	-13 259	13 383
Zmiana stanu kaucji z tytułu umów o budowę oraz zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów i innych źródeł finansowania	-37 902	-35 329
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów	-138	813
Zmiana stanu środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	14	0
Inne korekty	110	244
Zapłacony / (zwrócony) podatek dochodowy	2 723	-9 716
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	-38 014	111 812
PRZEPIYWKY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	599	5 154
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-10 196	-10 167
Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne	0	0
Sprzedaż / (nabycie) aktywów finansowych w pozostałych jednostkach	0	3
Sprzedaż / (nabycie) aktywów finansowych od udziałowców niesprawujących kontroli	0	-4
Nabycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	-2 690
Płatności pieniężne w celu nabycia dłużnych instrumentów innych jednostek	-54 928	0
Pożyczki udzielone	-335	-20
Spłata pożyczek udzielonych	74	0
Dywidendy otrzymane	0	0
Odsetki otrzymane	1 559	504
Rozliczenie instrumentów finansowych – wydatki	0	0
Środki pieniężne przejęte w ramach nabycia spółki zależnej	0	849
Sprzedaż aktywów finansowych w jednostkach stowarzyszonych	0	0
Inne wpływy / (wydatki) inwestycyjne	0	0
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	-63 227	-6 370
PRZEPIYWKY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Kredyty i pożyczki otrzymane	6 943	131 586
Spłaty kredytów i pożyczek	-200	-128 577
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-7 659	-6 818
Odsetki zapłacone	-636	-457
Inne wpływy / (wydatki) finansowe - dywidendy	-7 513	-7
Wpływy netto z emisji akcji	0	89
PRZEPIYWKY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ	-9 065	-4 185
PRZEPIYWKY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	-110 306	101 257
Różnice kursowe netto	689	-329
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA POCZĄTEK OKRESU	172 334	71 405
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU	62 717	172 334

Omówienie wyników finansowych

Omówienie głównych pozycji rachunku zysków i strat

Przychody ze sprzedaży Grupy ZUE w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku kształtowały się na poziomie 343 017 tys. PLN i były niższe o 37% od przychodów w analogicznym okresie poprzedniego roku. Niższy poziom przychodów ze sprzedaży w 2016 roku w stosunku do przychodów poprzedniego roku wynika głównie z mocnego i sygnalizowanego wcześniej spowolnienia inwestycji na rynku budowlanym infrastruktury kolejowej i miejskiej. Realizowane w okresie bilansowym przez ZUE kontrakty charakteryzowały się mniejszą wartością, a zmniejszona ich podaż wymusiła niższą rentowność co przełożyło się również na wyniki Grupy ZUE. Dodatkowo ujemnie na marżę brutto wpływały koszty zachowania potencjału produkcyjnego ZUE, który decyzją Zarządu Spółki został w całości utrzymany w oczekiwaniu na realizację kontraktów finansowanych z „drugiej perspektywy unijnej”. Pozytywnie na wynik brutto na sprzedaży wpłynęło rozwiązanie przez ZUE rezerwy na ryzyka rozliczenia kontraktu na wykonanie zadania pn. „Budowa zajezdni tramwajowej FRANOWO w Poznaniu” w kwocie 9 mln PLN, o czym Spółka informowała w raporcie bieżącym 7/2017.

W 2016 roku zarówno Grupa ZUE jak i ZUE zanotowały następujące wyniki na poszczególnych poziomach zysku:

	Grupa ZUE (tys. PLN)	ZUE (tys. PLN)
Zysk(strata) brutto na sprzedaży	16 663	13 851
Zysk (strata) na działalności operacyjnej (EBIT)	154	743
EBITDA*	9 732	9 965
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	1 291	2 328
Zysk (strata) netto	406	1 480

*Zysk operacyjny okresu + amortyzacja okresu.

Koszty zarządu w Grupie ZUE w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku kształtowały się na poziomie 212 tys. PLN i były niższe o 10% od kosztów zarządu Grupy poprzedniego roku.

W 2016 roku Grupa ZUE zanotowała 5 680 tys. PLN pozostałych przychodów operacyjnych (niższe o 21% w stosunku do poprzedniego roku), z których największe to: rozwiązanie rezerwy utworzonej w 2012 roku, w związku z podpisanym porozumieniem między ZUE (jako następcą prawnym Przedsiębiorstwa Robót Komunikacyjnych S.A.) a Przedsiębiorstwem Komunikacji Miejskiej w Tychach na kwotę 1 500 tys. PLN oraz rozwiązane odpisy aktualizujące należności ZUE na kwotę 1 966 tys. PLN. Pozostałe koszty operacyjne kształtowały się na poziomie 1 977 tys. PLN i były niższe o 81% w stosunku do poprzedniego roku.

Przychody finansowe w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku kształtowały się na poziomie 2 530 tys. PLN i były wyższe o 106% w stosunku do poprzedniego roku, natomiast koszty finansowe kształtowały się na poziomie 1 393 tys. PLN i były niższe o 4% w stosunku do 2015 roku.

Omówienie głównych pozycji bilansowych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Suma bilansowa ZUE osiągnęła poziom 363 373 tys. PLN i była niższa o 14% od sumy bilansowej na koniec 2015 roku.

Największy wpływ na ww. sumę bilansową na koniec 2016 roku w stosunku do stanu na koniec 2015 roku miały zmiany w bilansie ZUE takie jak:

1) Po stronie aktywów obrotowych:

- zmniejszenie o 14 572 tys. PLN stanu zapasów zużytych w procesie realizacji kontraktów,
- zwiększenie o 54 935 tys. PLN pozostałe aktywa finansowe co jest efektem inwestycji w papiery wartościowe przeznaczone do obrotu – obligacje,
- zmniejszenie o 109 617 tys. PLN środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w wyniku wykorzystywania środków pieniężnych do finansowania bieżącej działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

2) Po stronie zobowiązań długo i krótkoterminowych:

- zmniejszenie o 2 316 tys. PLN długoterminowych pożyczek i kredytów bankowych oraz innych źródeł finansowania w wyniku spłat rat leasingowych,
- zmniejszenie o 35 636 tys. PLN zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań co jest efektem zmniejszenia rezerw na koszty podwykonawców oraz zmniejszeniem wyceny na kontraktach,

- zmniejszenie o 8 791 tys. PLN rezerw krótkoterminowych co jest rezultatem przeglądów wykonywanych robót budowlanych, w szczególności pod kątem wygaśnięcia zobowiązań gwarancyjnych,
- zmniejszenie o 3 750 tys. PLN długo i krótkoterminowych kaucji z tytułu umów na budowę, co wynika z rozliczania kontraktów budowlanych.

Omówienie pozycji rachunku przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty Grupy ZUE na koniec okresu zmniejszyły się o 109 617 tys. PLN.

Największy wpływ na spadek środków pieniężnych miało wpływ m.in. przeznaczenie przez ZUE wolnych środków pieniężnych w kwocie 54 935 tys. PLN na objęcie krótkoterminowych papierów wartościowych - obligacji, wypłata dywidendy ZUE na kwotę 7 513 tys. PLN oraz inwestycje w aktywa trwałe na kwotę 10 196 tys. PLN. Spółka dokonała także rozliczenia z Partnerem Konsorcjum na kontrakcie Franowo Elektrobudową SA przelewając jej środki w kwocie 26 491 tys. PLN.

Segmenty działalności

Działalność budowlana w Grupie ZUE prowadzona przez ZUE zanotowała zysk netto w wysokości 1 480 tys. PLN w 2016 roku (przy zysku brutto na sprzedaży 13 851 tys. PLN). Działalność handlowa w Grupie ZUE prowadzona przez Railway gft zanotowała stratę netto w wysokości 1 309 tys. PLN w 2016 roku (przy zysku brutto ze sprzedaży 1 520 tys. PLN). Podobnie jak segment działalności budowlanej realizowany przez ZUE, segment handlowy w Grupie ZUE jest uzależniony od spowolnienia na krajowym rynku budowlanym infrastruktury kolejowej i miejskiej. Działalność w segmencie projektowym jest prowadzona przez BPK Poznań. Segment projektowy odnotował w 2016 roku 1 458 tys. PLN zysku brutto na sprzedaży oraz 93 tys. PLN zysku netto.

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2016 roku

1. Informacje ogólne

1.1. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa ZUE składa się z: jednostki dominującej ZUE S.A., Biura Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o., Railway Technology International Sp. z o.o., Railway Technology International Germany GmbH (zależność pośrednia) oraz Railway gft Polska Sp. z o.o. .

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej ZUE jest ZUE Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, przy ul. Kazimierza Czapińskiego 3.

Spółka została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 20 maja 2002 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, Rynek Główny 30 (Rep. A Nr 9592/2002). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000135388.

ZUE pełni rolę spółki dominującej, koordynującej funkcjonowanie spółek zależnych oraz podejmującej działania zmierzające do optymalizacji kosztów operacyjnych Grupy Kapitałowej, między innymi poprzez koordynację: polityki inwestycyjnej, kredytowej, zarządzania zasobami ludzkimi i finansami, prowadzenia procesów zaopatrzenia materiałowego. Ponadto, rolą ZUE jest kreowanie jednolitej polityki handlowej i marketingowej Grupy Kapitałowej oraz promowanie potencjału Grupy ZUE wśród odbiorców.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego, skład organów zarządczych i nadzorujących Jednostki Dominującej jest następujący:

Zarząd:

Wiesław Nowak	Prezes Zarządu
Anna Mroczek	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Czeremuga	Wiceprezes Zarządu
Maciej Nowak	Wiceprezes Zarządu
Marcin Wiśniewski	Wiceprezes Zarządu

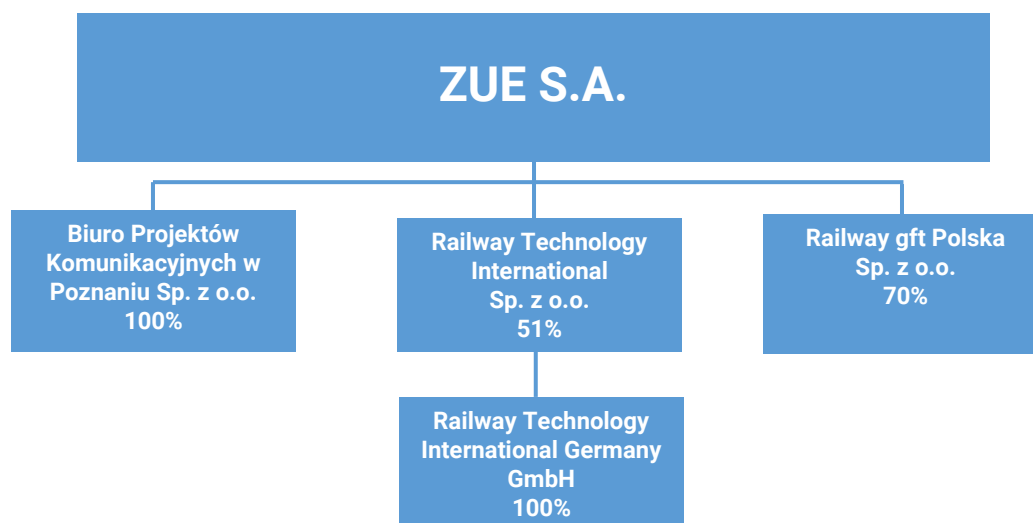
Rada Nadzorcza:

Mariusz Szubra	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Magdalena Lis	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Bogusław Lipiński	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Korzeniowski	Członek Rady Nadzorczej
Michał Lis	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 25 maja 2016 roku Rada Nadzorcza ZUE S.A. podjęła uchwały w sprawie powołania Zarządu Spółki w ww. składzie na nową trzyletnią kadencję, rozpoczynającą się z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2015 rok tj. z dniem 25 maja 2016 r.

W dniu 3 lutego 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki dokonała zmiany stanowisk dwóch osób wchodzących w skład Zarządu Spółki. Zmiana, o której mowa powyżej polegała na odwołaniu z funkcji Członków Zarządu Pani Anny Mroczek oraz Pana Macieja Nowaka a następnie o powołaniu z dniem 3 lutego 2017 roku tych osób na stanowiska Wiceprezesów Zarządu na trzyletnią, wspólną kadencję (Raport bieżący 6/2017).

Struktura Grupy Kapitałowej na dzień zatwierdzenia sprawozdania wygląda następująco:

Spółka zależna – Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 15 czerwca 2009 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, Rynek Główny 30 (Rep. A Nr 5322/2009). Siedzibą jednostki jest Poznań. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000332405.

Spółka zależna – Railway Technology International Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 20 lipca 2011 roku w Kancelarii Notarialnej w Warszawie, al. Jerozolimskie 29/26 (Rep. A Nr 2582/2011). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000397032.

Spółka zależna (pośrednio poprzez RTI) – Railway Technology International Germany GmbH została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 8 maja 2012 roku w Kancelarii Notarialnej w Radebeul w Niemczech, Rathenaustrasse 6 (Nr 1090/2012). Siedzibą jednostki jest Hamburg, Niemcy.

Spółka zależna – Railway gft Polska Sp. z o.o. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 21 października 2014 roku w Kancelarii Notarialnej w Krakowie, ul. Lubicz 3 (Rep. A Nr 3715/2014). Siedzibą jednostki jest Kraków. Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000532311.

Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. Rokiem obrotowym dla spółki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy.

1.2. Przedmiot działalności

Grupa wyodrębnia trzy zagregowane segmenty sprawozdawcze w ramach oferowanych usług:

- działalność budowlana, prowadzona przez ZUE,
- działalność projektowa prowadzona przez BPK Poznań,
- działalność handlową Railway gft.

Segment działalności budowlanej obejmuje:

- infrastrukturę miejską w zakresie:
  - budowy i modernizacji: torowisk tramwajowych, sieci trakcyjnej tramwajowej i trolejbusowej, podstacji trakcyjnych, oświetlenia ulicznego, linii kablowych, sygnalizacji ulicznych, układów drogowych, obiektów kubaturowych i teletechniki;
  - konserwacji i bieżącego utrzymania infrastruktury tramwajowej i oświetlenia ulicznego;

- infrastrukturę kolejową w zakresie:
  - budowy i modernizacji: torowych układów kolejowych, trakcji kolejowej, urządzeń SRK i teletechniki, podstacji trakcyjnych, obiektów stacyjnych i obiektów inżynierskich;
- infrastrukturę energetyczną linii przesyłowych i dystrybucyjnych w zakresie:
  - budowy i modernizacji linii kablowych i napowietrznych wysokich i najwyższych napięć, stacji transformatorowych, w tym urządzeń teletechniki oraz linii kablowych SN, NN.

Działalność projektowa w zakresie miejskich i kolejowych układów komunikacyjnych oraz energetyki zawodowej jest uzupełnieniem działalności budowlanej w wymienionym powyżej zakresie.

W ramach działalności handlowej Grupa oferuje materiały i akcesoria niezbędne do budowy torowisk w tym:

- szyny: kolejowe, tramwajowe, podsuwnicowe, profile specjalne, szyny pośrednie i wąskotorowe;
- podkłady: stalowe, strunobetonowe, drewniane;
- rozjazdy i części do rozjazdów;
- akcesoria do budowy torów tramwajowych i kolejowych;
- kruszywa;
- technologie specjalne: nawierzchnie bezpodsypankowe RHEDA 2000®, systemy tramwajowe RHEDA CITY C, RHEDA CITY GREEN, podkłady stalowe „Ypsilon”.

1.3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy. Dane w sprawozdaniach finansowych zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

1.4. Jednostki podlegające konsolidacji

Na dzień 31 grudnia 2016 roku konsolidacji podlegały następujące jednostki:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udziały na dzień		Metoda konsolidacji
		31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku	
ZUE S.A.	Kraków	Podmiot dominujący	Podmiot dominujący	
Biuro Projektów Komunikacyjnych w Poznaniu Sp. z o.o.	Poznań	100%	100%	Pełna
Railway gft Polska Sp. z o.o.	Kraków	70%	70%	Pełna

ZUE jest uprawniona do kierowania polityką finansową i operacyjną BPK Poznań i Railway gft w związku z faktem, iż jest posiadaczem odpowiednio 100% i 70% udziałów w tych spółkach.

ZUE jest w posiadaniu 51% udziałów spółki Railway Technology International Sp. z o.o. Ze względu na nieistotny wpływ danych finansowych jednostki zależnej Railway Technology International Sp. z o.o. na sytuację majątkową i finansową Grupy spółka ta nie podlega konsolidacji na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Railway Technology International Sp. z o.o. jest w posiadaniu 100% udziałów spółki Railway Technology International Germany GmbH. Ze względu na nieistotny wpływ danych finansowych jednostki zależnej Railway Technology International Germany GmbH na sytuację majątkową i finansową Grupy spółka ta nie podlega konsolidacji na dzień 31 grudnia 2016 roku.

1.5. Opis zmian w strukturze Grupy w 2016 roku wraz ze wskazaniem ich skutków

RTI

22 stycznia 2016 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników RTI, które podjęło uchwałę w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego RTI z kwoty 50 000 PLN do kwoty 225 000 PLN w drodze ustanowienia nowych 3 500 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy. Wszystkie nowe udziały o łącznej wartości 175 000 PLN zostały objęte przez dotychczasowych Wspólników proporcjonalnie do już posiadanych udziałów (w tym ZUE) i pokryte wkładami pieniężnymi o łącznej wartości 175 000 PLN. Wkład pieniężny ZUE został pokryty poprzez potrącenie wierzytelności z tytułu pożyczek udzielonych RTI. Podwyższenie kapitału zakładowego RTI zostało wpisane do KRS w dniu 31 marca 2016 roku.

1.6. Akcjonariusze Jednostki Dominującej

Zgodnie z posiadanymi informacjami akcjonariat Jednostki Dominującej według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przedstawiał się następująco:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji na dzień 13.03.2017 roku	% udział w kapitale zakładowym na dzień 13.03.2017 roku	Liczba głosów na WZA na dzień 13.03.2017 roku	% udział głosów na WZA na dzień 13.03.2017 roku	Liczba głosów na WZA na dzień publikacji ostatniego raportu kwartalnego*	% udział w kapitale zakładowym na dzień publikacji ostatniego raportu kwartalnego*	% udział głosów na WZA na dzień publikacji ostatniego raportu kwartalnego*
Wiesław Nowak	14 400 320	62,53	14 400 320	62,53	14 400 320	62,53	62,53
METLIFE OFE**	1 400 000***	6,08	1 400 000***	6,08	1 400 000	6,08	6,08
PKO Bankowy OFE	1 500 000****	6,51	1 500 000****	6,51	1 500 000	6,51	6,51
Pozostali	5 729 763*****	24,88	5 729 763*****	24,88	5 729 763	24,88	24,88
Razem	23 030 083	100	23 030 083	100	23 030 083	100	100

* dzień publikacji ostatniego raportu kwartalnego (Skonsolidowany raport kwartalny ZUE S.A. za III kwartał 2016 roku): 7 listopada 2016 roku

** Wcześniej Amplico OFE

*** na podstawie wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu ZUE w dniu 8 grudnia 2014 roku przekazany w raporcie bieżącym nr 41/2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku

**** Stan posiadania na podstawie wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu ZUE w dniu 18 czerwca 2014 roku przekazany w raporcie bieżącym nr 31/2014 z dnia 18 czerwca 2014 roku

***** zawiera 264 652 akcje ZUE odkupione przez Spółkę w ramach odkupu akcji własnych

2. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

2.1. Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej ZUE obejmujące okres zakończony 31 grudnia 2016 roku oraz dane porównywalne za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 roku, zostały sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

2.2. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w okresie sprawozdawczym

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów i interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone przez Unię Europejską wchodzą w życie w 2016 roku:

- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji - zatwierdzone w UE

w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych - zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Uprawy roślinne - zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Wyżej wymienione zmiany do istniejących standardów oraz interpretacja nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2016 rok.

2.3. Standardy i Interpretacje opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów i zmian, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły w życie:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

2.4. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różni się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 13 marca 2017 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie

rozpocząć procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,

- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”** – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”** – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- **Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”** – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Oszacowanie wpływu tych zmian na przyszłe sprawozdanie finansowe Grupy jest przedmiotem prowadzonych analiz.

Nadal poza regulacjami zatwierdzonymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

3. Stosowane zasady rachunkowości

3.1. Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

3.2. Porównywalność danych finansowych

Nie dokonano istotnych zmian prezentacyjnych danych finansowych w okresach porównywalnych.

3.3. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem niektórych aktywów trwałych i instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartościach przeszacowanych albo wartości godziwej zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

3.4. Zasady konsolidacji

Inwestycje w jednostki zależne

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą (co obejmuje także jednostki specjalnego przeznaczenia). Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

Udziały niesprawujące kontroli prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Udziały niesprawujące kontroli mogą być początkowo wyceniane albo w wartości godziwej albo w proporcji do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. Wybór jednej z w/w metod jest dostępny dla każdego połączenia jednostek gospodarczych. W okresach kolejnych wartość udziałów niesprawujących kontroli obejmuje wartość rozpoznana początkowo skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niesprawujących kontroli nawet wtedy gdy powoduje postanie ujemnej wartości tych udziałów.

Zmiany w udziale w jednostce zależnej nie powodujące utraty kontroli ujmowane są jako transakcje kapitałowe. Wartości księgowe udziału Grupy jak i udziałów niesprawujących kontroli są odpowiednio modyfikowane w celu odzwierciedlenia zmian w strukturze udziału. Różnica pomiędzy wartością o jaką modyfikowana jest wartość udziałów mniejszości oraz wartością godziwą płatności otrzymanej lub przekazanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale własnym Grupy.

W sytuacji utraty kontroli nad jednostką zależną, zysk lub strata na zbyciu jest ustalana jako różnica pomiędzy: (i) łączną wartością godziwą otrzymanej zapłaty i wartości godziwej udziałów jednostek pozostających w Grupie oraz (ii) wartością księgową aktywów (łącznie z wartością firmy), zobowiązań i udziałów niesprawujących kontroli. Kwoty ujęte w stosunku do zbywanej jednostki, w innych składnikach całkowitego dochodu podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat. Wartość godziwa udziałów w jednostce pozostających w Grupie po zbyciu, uznawana jest za początkową wartość godziwą dla celów późniejszego ich ujmowania zgodnie z MSR 39, lub początkowy koszt udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostką stowarzyszoną jest jednostka, na którą spółka dominująca wywiera znaczący wpływ, nie będąca jednostką zależną ani udziałem we wspólnym przedsięwzięciu spółki dominującej. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, za wyjątkiem sytuacji kiedy inwestycja zakwalifikowana jest jako przeznaczona do sprzedaży, kiedy to ujmowana jest zgodnie z MSSF5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana”. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach (w tym wszelkie udziały długoterminowe, które w zasadzie stanowią część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną) ujmuje się wyłącznie jeśli Grupa zaciągnęła wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach całej wartości inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziały Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do wartości udziału Grupy w odpowiedniej jednostce stowarzyszonej.

Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi nieskutkujące zmianami kontroli

Transakcje z udziałowcami mniejszościowymi nieskutkujące zmianami kontroli są księgowane w korespondencji z kapitałem.

Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki sumy przekazanej płatności, wartości udziałów niesprawujących kontroli i wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów w jednostce nabywanej nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki ujmowanych na dzień przejęcia.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna ujmuje się ją niezwłocznie w wyniku finansowym.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych

składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

3.5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Podstawowy podział sprawozdawczości Grupy ZUE oparty jest na segmentach branżowych.

W celu przedstawienia informacji w sposób pozwalający na właściwą ocenę rodzaju i skutków finansowych działań gospodarczych prowadzonych przez Grupę, zgodnie z wymaganiami MSSF 8, Zarząd ZUE wydzielił trzy zagregowane segmenty sprawozdawcze w ramach oferowanych usług:

- działalność budowlana,
- działalność projektowa,
- działalność handlowa

Organizacja i zarządzanie Grupy odbywa się w obszarze wymienionych powyżej segmentów. Grupa stosuje jednolitą politykę rachunkowości dla wszystkich obszarów działalności w ramach wydziałonych segmentów.

3.6. Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą.

Sprzedaż towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia ze Spółki na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Spółkę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Kontrakty budowlane

Jeżeli efekt umowy o świadczenie usług można wiarygodnie oszacować, przychody i koszty, w tym finansowe, ujmuje się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. Wszelkie zmiany w zakresie prac oraz roszczenia są rozpoznawane w stopniu, w jakim zostały one uzgodnione z klientem.

W przypadku, kiedy wartości umowy nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmuje się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte. Koszty związane z umową ujmuje się jako koszty okresu, w jakim zostały poniesione.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że koszty umowy przekroczą związane z nią przychody, przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie jako koszt.

Grupa prezentuje w aktywach kwoty należne od odbiorców (zamawiających) z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których poniesione koszty powiększone o ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty) przewyższają należności wynikające z faktur częściowych.

Grupa prezentuje w zobowiązaniach kwoty należne dostawcom z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których kwoty zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy przewyższają poniesione koszty powiększone o ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty).

3.7. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień poprzedzający dokonanie transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień,

publikowanego przez Narodowy Bank Polski. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

3.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. Koszty finansowania zewnętrznego, obejmują różnice kursowe powstające w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego, z zastrzeżeniem pkt. 3.6. dotyczącego kontraktów budowlanych, są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione. Koszty finansowania zewnętrznego dotyczące kontraktów budowlanych obciążają bezpośrednio koszty działalności operacyjnej Grupy.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do aktywów wycenianych w wartości godziwej.

3.9. Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje, których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Spółkę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych i odnosi w rachunek zysków i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Spółki bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym są należne.

Zasady właściwe dla rozliczenia dotacji do aktywów trwałych stosuje się także w przypadku transakcji nieodpłatnego otrzymania aktywów trwałych.

3.10. Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych obejmują: świadczenia krótkoterminowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia.

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami. Koszt wynagrodzeń obejmuje także wypłatę premii i nagród motywacyjnych przyznawanych na podstawie zakładowych regulaminów.

Koszty ubezpieczeń społecznych finansowanych przez pracodawcę obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy. Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne i rentowe wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy.

Grupa, zgodnie z kodeksem pracy, wypłaca odprawy emerytalne, w związku z czym tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń. Wpłaty z tego tytułu odpisywane są w koszty rachunku zysków i strat w sposób umożliwiający rozłożenie kosztów tych świadczeń na cały okres zatrudnienia pracowników w Spółce. Wysokość rezerwy jest ustalana przez niezależnego aktuarium metodą wyceny prognozowanych świadczeń jednostkowych.

Spółki Grupy, zgodnie z przepisami prawa, mogą tworzyć Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności Spółki i powodują konieczność zablokowania środków funduszy na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto.

Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników przyznawane są na podstawie przepisów prawa pracy oraz postanowień zakładowych regulaminów. Grupa ponosi również koszty szkolenia BHP pracowników oraz koszty prywatnej opieki medycznej.

Spółka przyjęła politykę ujmowania zysków i strat aktuarialnych w okresie, w którym one powstały. Zyski i straty aktuarialne są rozpoznawane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

3.11. Podatek dochodowy (w tym podatek odroczony)

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe, jakie Spółka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie, w jakim wynika ze zobowiązania, jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny (wówczas podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny).

3.12. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują także istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, z uwzględnieniem kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany środek został przyjęty do użytkowania.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Wyszczególnienie	Okres użytkowania
Budynki i budowle	od 10 lat do 50 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	od 3 lat do 30 lat
Środki transportu	od 5 lat do 30 lat
Pozostałe środki trwałe	od 4 lat do 15 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Grupa stosując zasadę istotności, niskocenne środki trwałe odnosi jednorazowo w rachunek zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek. Istotność analizowana jest pod kątem skumulowanej wartości środków niskocennych.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości nie rzadziej niż na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 3.14. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

3.13. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowo nieruchomości inwestycyjne są ujmowane w księgach według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne, z wyjątkiem gruntów, podlegają liniowej amortyzacji oraz są korygowane o odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo po koszcie uwzględniając koszty transakcji. Po ujęciu początkowym nieruchomości te wycenia się w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Nieruchomości spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 3.18.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

3.14. Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Do pozycji wartości niematerialnych Grupa zalicza także wydatki poniesione na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu. Wydatki na nabycie takich praw na rynku wtórnym (od innych podmiotów) oraz wydatki związane z nadaniem takich praw przez właściwe urzędy państwowe, ujmowane są jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie umownym, w jakim Spółka może te prawa wykorzystywać. Opłaty za wieczyste użytkowanie ujmowane są w kosztach działalności operacyjnej.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Wyszczególnienie	Okres użytkowania
Licencje na oprogramowanie	od 2 lat do 10 lat
Nabyte prawa wieczystego użytkowania	od 25 lat do 99 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 3.14. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych i prawnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Spółka stosując zasadę istotności, niskocenne wartości niematerialne i prawne odnosi jednorazowo w rachunek zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

3.15. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych i prawnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów Grupy generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest, jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

3.16. Długoterminowe aktywa finansowe, w tym inwestycje w jednostkach powiązanych

Długoterminowe aktywa finansowe, w tym inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych oraz w jednostkach stowarzyszonych są wyceniane według kosztu historycznego pomniejszonego o ewentualną utratę wartości. Wartość bilansowa takich aktywów jest każdorazowo poddawana przeglądowi w celu stwierdzenia czy nie przekracza ona wartości przyszłych korzyści ekonomicznych. W przypadku, gdy wartość bilansowa przekracza wartość przewidywanych korzyści ekonomicznych, obniża się ją do wysokości ceny sprzedaży netto. Odpisy z tytułu utraty wartości takich aktywów ujmowane są w kosztach finansowych. Wzrost wartości danej inwestycji bezpośrednio wiążący się z uprzednim obniżeniem jej wartości, zaliczonym do kosztów finansowych, ujmuje się do wysokości tych kosztów jako przychody finansowe.

3.17. Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów –

wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi w punkcie 3.8.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w rachunek zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wpływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

3.18. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny Spółki.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne, natomiast odwrócenie odpisów aktualizujących ujmowane jest w pozostałe przychody operacyjne.

3.19. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale przeznaczone do zbycia są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczonych do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec roku sprawozdawczego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji. Aktywa przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem m.in. aktywów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

3.20. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowanych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu aktywów i zobowiązań finansowych i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowanych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar pozostałych kosztów

operacyjnych konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta pozostałych przychodów operacyjnych z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrotowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Wyksięgowanie aktywów finansowych

Grupa wyksięguje składnik aktywów finansowych wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot. Jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zatrzymuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku aktywów i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności. Jeśli natomiast Grupa zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

3.21. Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- (a) ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- (b) dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- (c) instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego; oraz
- (d) suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się, jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym, jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do aktywów Grupy lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Spółki zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

3.22. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

3.23. Umowy rodzące zobowiązania

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę zawartą przez Spółkę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

3.24. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

4. Podstawowe szacowania niepewności

Sporządzenie informacji finansowych zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu Spółki osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz

kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Poniżej przedstawiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości oraz inne podstawy szacunku niepewności na dzień bilansowy, mające znaczący wpływ na ryzyko istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym.

4.1. Utrata wartości firmy

Stwierdzenie, czy wartość firmy uległa obniżeniu, wymaga oszacowania wartości użytkowej wszystkich jednostek generujących przepływy pieniężne, do których wartość firmy została przypisana. Chcąc obliczyć wartość użytkową, Zarząd musi oszacować przyszłe przepływy pieniężne przypadające na daną jednostkę i ustalić właściwą stopę dyskonta, konieczną do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

4.2. Okresy użytkowania ekonomicznego aktywów trwałych

Jak opisano w punkcie 3.12 i 3.14, Spółka weryfikuje przewidywane okresy użytkowania ekonomicznego składników pozycji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego.

4.3. Wartość godziwa instrumentów pochodnych i pozostałych instrumentów finansowych

Zarząd dokonuje osądu wybierając odpowiednią metodę wyceny instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnym rynku. Stosuje się metody wyceny stosowane powszechnie przez praktyków rynkowych. W przypadku finansowych instrumentów pochodnych, założenia opierają się o notowane stopy rynkowe skorygowane o określone cechy instrumentu. Pozostałe instrumenty finansowe wycenia się przy użyciu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o założenia potwierdzone, na ile to możliwe, dającymi się zaobserwować cenami czy stopami rynkowymi.

4.4. Rezerwy na sprawy sporne

Pracownicy oraz Zarząd Spółki dokonują szczegółowej analizy ilości i charakteru prowadzonych spraw spornych oraz potencjalnych ryzyk związanych z nimi. Na tej podstawie podejmują decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach Spółki oraz wysokości rezerw na sprawy sporne oraz potencjalnych ryzyk związanych z nimi.

4.5. Rezerwy na naprawy gwarancyjne

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. W Spółce rezerwy na naprawy gwarancyjne tworzy się w podziale na poszczególne kontrakty. Utrzymywane są do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

W przypadku niewykorzystania utworzonej wartości rezerwy (po okresie obowiązywania) rozwiązuje się ją pomniejszając koszt własny sprzedaży.

W zależności od terminu, do kiedy są utrzymywane, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentuje się jako rezerwy długoterminowe lub rezerwy krótkoterminowe.

4.6. Rozliczanie kontraktów budowlanych metodą szacowanego stopnia zaawansowania usługi

Spółka rozpoznaje przychody z tytułu wykonania niezakończonych usług budowlanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania usługi. Dla każdej umowy budowlanej tworzone są budżety kontraktów. Budżety aktualizowane są dwa razy w roku w oparciu o zamknięcie miesiąca kwietnia i października. Budżety kontraktów stanowią podstawę do oceny stanu zaawansowania realizacji umowy, poprzez ustalenie proporcji kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do danego momentu w stosunku do szacunkowych łącznych kosztów umowy. Kontrakty, których umowy są podpisane, ale ich budżety nie są zatwierdzone, wyceniane są metoda zysku zerowego.

Zmienione szacunki przewidywanych przychodów i kosztów stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiły zmiany oraz w okresach następnych.

4.7. Aktywa z tytułu podatku odroczonego

W oparciu o projekcje finansowe na lata następne Zarząd Spółki podejmuje decyzję o naliczeniu aktywa z tytułu podatku odroczonego.

5. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2016 roku

5.1. Przychody

Analiza przychodów ze sprzedaży Grupy przedstawia się następująco:

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony 31-12-2016	Okres zakończony 31-12-2015
Przychody ze sprzedaży towarów i surowców	50 654	60 806
Przychody ze świadczenia usług	5 854	10 758
Przychody z tytułu umów o budowę	286 509	470 558
Razem	343 017	542 122

Przychody ze sprzedaży za 2016 rok dotyczyły tylko sprzedaży krajowej. Natomiast sprzedaż za 2015 rok zawierała sprzedaż zagraniczną w wysokości 48 402 tys. PLN.

Grupa realizuje prace na terenie Polski jak i zagranicą. Największy udział w sprzedaży stanowią przychody z tytułu umów o budowę. Wielkość sprzedaży uzależniona jest od przetargów, które ogłaszane są na rynku budownictwa komunikacyjnej infrastruktury miejskiej oraz kolejowej.

5.2. Segmenty operacyjne

Podstawowy podział sprawozdawczości Grupy ZUE oparty jest na segmentach branżowych. W związku z rozwojem działalności projektowej oraz handlowej, w celu przedstawienia informacji w sposób pozwalający na właściwą ocenę rodzaju i skutków finansowych działań gospodarczych prowadzonych przez Grupę, zgodnie z wymaganiami MSSF 8, Zarząd ZUE wydzielił trzy zagregowane segmenty sprawozdawcze w ramach oferowanych usług:

- działalność budowlana,
- działalność projektowa,
- działalność handlowa.

Segmenty te spełniają łącznie poniższe zasady:

- dokonanie agregacji nie podważa podstawowych zasad i celu MSSF 8,
- segmenty wykazują podobną charakterystykę ekonomiczną,
- segmenty są podobne pod względem: charakteru produktów i usług, procesu produkcyjnego, klasy i typu odbiorców, metody dystrybucji produktów i usług.

Działalność budowlana, prowadzona przez ZUE, obejmuje budowę i kompleksową modernizację miejskich układów komunikacyjnych, budowę i kompleksową modernizację linii kolejowych, usługi w zakresie sieci energetycznych oraz energoelektroniki.

Segment działalności projektowej w zakresie miejskich i kolejowych układów komunikacyjnych jest uzupełnieniem działalności budowlanej. Do tego segmentu Grupa zalicza kontrakty realizowane przez spółkę BPK Poznań.

Segment działalności handlowej w zakresie materiałów stosowanych przy budowie i remontach torowisk jest również uzupełnieniem działalności budowlanej. Do tego segmentu Grupa zalicza działalność prowadzoną przez spółkę Railway gft.

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach są takie same jak zasady zaprezentowane w opisie

znaczących zasad rachunkowości. Grupa rozlicza sprzedaż i transfery między segmentami w oparciu o bieżące ceny rynkowe, podobnie jak przy transakcjach ze stronami trzecimi.

Wyniki segmentów sprawozdawczych za 2016 rok przedstawiają się następująco:

	(dane w tys. PLN)				
	Działalność budowlana	Działalność handlowa	Działalność projektowa	Wyłączenia	Razem Grupa
Przychody ze sprzedaży	311 086	98 017	10 204	-76 290	343 017
w tym:					
Przychody od klientów zewnętrznych	310 265	23 130	9 341	281	343 017
Sprzedaż między segmentami	821	74 887	863	-76 571	0
Zysk brutto ze sprzedaży	13 851	1 520	1 458	-167	16 663
Przychody / koszty finansowe	1 585	-424	-23	0	1 137
Odsetki otrzymane	1 557	0	2	0	1 559
Odsetki zapłacone	-440	-184	-12	0	-636
Zysk przed opodatkowaniem	2 328	-1 252	39	177	1 291
Podatek dochodowy	848	57	-53	34	885
Zysk netto	1 480	-1 309	93	143	406
Amortyzacja	9 222	156	115	85	9 578
Rzeczowe aktywa trwałe	80 335	2	111	2 967	83 416
Aktywa trwałe	143 469	314	1 151	-1 016	143 917
Aktywa razem	344 332	34 466	8 064	-23 489	363 373

5.3. Koszty działalności operacyjnej

	(dane w tys. PLN)	
	Okres zakończony	Okres zakończony
	31-12-2016	31-12-2015
Zmiana stanu produktów	758	-761
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0	0
Amortyzacja	9 578	9 263
Zużycie surowców i materiałów	83 217	133 062
Usługi obce	136 016	228 674
Koszty świadczeń pracowniczych	64 034	83 050
Podatki i opłaty	1 733	1 932
Pozostałe koszty	7 219	10 556
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	44 011	50 901
Razem	346 566	516 677

Amortyzacja

	(dane w tys. PLN)	
	Okres zakończony	Okres zakończony
	31-12-2016	31-12-2015
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	8 530	8 139
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	703	768
Amortyzacja inwestycji w nieruchomości	345	356
Razem	9 578	9 263

5.4. Pozostałe przychody operacyjne

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony	Okres zakończony
	31-12-2016	31-12-2015
Zyski ze zbycia aktywów:	87	1 562
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	87	1 562
Pozostałe przychody operacyjne:	5 593	5 650
Refaktura gwarancji i polis	255	276
Otrzymane odszkodowania	628	3 537
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	1 966	478
Zwrot kosztów postępowania sądowego	40	39
Rozwiązanie rezerw na sprawy sądowe	1 567	0
Rozwiązanie odpisów na zapasy	353	0
Pozostałe	784	1 320
Razem	5 680	7 212

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Do tej kategorii zaliczane są zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku Grupy, który objęty był ubezpieczeniem.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego.

W pozycji rozwiązane rezerwy na sprawy sądowe ujęto m.in. rozwiązane rezerwy w związku z podpisaniem porozumienia z Przedsiębiorstwem Komunikacji Miejskiej w Tychach w kwocie 1 500 tys. PLN.

5.5. Pozostałe koszty operacyjne

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony	Okres zakończony
	31-12-2016	31-12-2015
Straty ze zbycia aktywów	4	23
Strata ze sprzedaży majątku trwałego	4	23
Pozostałe koszty operacyjne:	1 973	10 148
Darowizny	63	17
Odszkodowania wypłacone	158	522
Koszty postępowań spornych	349	430
Koszty gwarancji dobrego wykonania	255	16
Przeszacowanie zapasów	47	643
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	696	1 702
Umorzenie należności	3	278
Odpis na nieruchomości inwestycyjną	0	3 500
Odpis na rzeczowe aktywa trwałe i WNiP	0	1 329
Odpis na wartość firmy	0	1 474
Inne	402	237
Razem	1 977	10 171

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny, tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej, na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego. Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego

W 2015 roku odpis na nieruchomości inwestycyjną wynikał z konieczności urealnienia do cen rynkowych.

5.6. Przychody finansowe

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony	Okres zakończony
	31-12-2016	31-12-2015
Przychody odsetkowe:	1 501	750
Odsetki od lokat bankowych	1 440	521
Odsetki od pożyczki	3	3
Odsetki od należności	58	226
Zysk na różnicach kursowych	785	69
Zysk ze zbycia inwestycji	0	0
Przychody z tytułu dywidend	0	0
Pozostałe przychody finansowe	244	411
Dyskonto rezerw długoterminowych	98	3
Dyskonto zobowiązań długoterminowych	67	384
Dyskonto należności długoterminowych	4	19
Dyskonto pozycji długoterminowych	0	0
Realizacja instrumentów finansowych	0	0
Pozostałe	75	5
Razem	2 530	1 230

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

W 2016 roku Grupa podwyższyła stopę dyskontową z 3% do wysokości 3,5%.

5.7. Koszty finansowe

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony	Okres zakończony
	31-12-2016	31-12-2015
Koszty odsetkowe	660	655
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	190	139
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	449	313
Odsetki od pożyczki	7	23
Odsetki od zobowiązań handlowych i pozostałych	14	180
Pozostałe koszty finansowe	733	689
Strata na różnicach kursowych	36	87
Dyskonto należności długoterminowych	0	3
Dyskonto pozycji długoterminowych	494	575
Realizacja instrumentów finansowych	0	0
Odpis na inwestycje w jednostkach podporządkowanych	118	0
Inne	85	24
Razem	1 393	1 344

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego, których Grupa Kapitałowa jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

W 2016 roku Grupa podwyższyła stopę dyskontową z 3% do wysokości 3,5%.

W związku z przeprowadzonym testem na utratę wartości inwestycji w jednostkach podporządkowanych Grupa dokonała odpisu w wysokości 118 tys. PLN w 2016 roku (RTI).

5.8. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony 31-12-2016	Okres zakończony 31-12-2015
Podatek dochodowy bieżący	1 101	7 468
Podatek odroczony	-216	-2 484
Obciążenie (uznanie) wyniku finansowego	885	4 984

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Od 2004 roku obowiązującą, według znowelizowanych przepisów jest stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego Grupa Kapitałowa podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Grupa nie tworzy podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Rok podatkowy i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Podatek dochodowy bieżący

(dane w tys. PLN)

	Okres zakończony 31-12-2016	Okres zakończony 31-12-2015
Zysk (strata) brutto	1 291	22 454
Różnica pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym :	-44 625	16 717
- różnice pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania wynikające z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych i przychodów nie będących przychodami według przepisów podatkowych oraz dodatkowych przychodów i kosztów podatkowych	-44 625	26 684
- inne różnice (m.in. strata z lat ubiegłych)	0	-9 967
Dochód/Strata	-43 334	39 171
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	0	39 171
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki 19%	0	7 442
Podatek dochodowy zapłacony od zysków osiągniętych za granicą	978	120
Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	0	0
Korekty podatku dochodowego za poprzednie okresy	123	-94
Podatek dochodowy bieżący	1 101	7 468

Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Bieżące aktywa podatkowe		
Należny zwrot podatku	64	4 030
Razem	64	4 030
Bieżące zobowiązania podatkowe		
Podatek do zapłaty	0	66
Razem	0	66

Saldo podatku odroczonego

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Stan podatku odroczonego na początek okresu	8 477	5 919
BO połączenia	0	71
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:	15 037	22 312
Rezerwy na koszty i rozliczenia międzyokresowe bierne	9 059	14 058
Dyskonto należności	279	292
Wycena instrumentów finansowych	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingów	323	478
Naliczone odsetki	0	12
Strata podatkowa	0	0
Inne , w tym odpisy na należności	2 644	4 668
Inne - wycena rozrachunków	0	1
Produkcja w toku podatkowa	2 732	2 618
Podatek odroczone przeniesiony z kapitału własnego	0	185
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:	14 224	13 835
Wycena kontraktów długoterminowych	4 222	3 318
Przychody przyszłych okresów	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe i WNIP	9 278	9 660
Dyskonto zobowiązań	398	376
Naliczone odsetki	0	0
Inne	326	481
Niewykorzystane straty podatkowe i pozostałe ulgi do rozliczenia w przyszłych okresach:	7 870	0
Straty podatkowe	7 870	0
Ulgi podatkowe	0	0
Pozostałe	0	0
Razem różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:	22 907	22 312
Razem różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:	14 224	13 835
Saldo podatku odroczonego na koniec okresu	8 683	8 477
Zmiana stanu podatku odroczonego, w tym:	206	2 487
- odniesiony w dochód	216	2 484
- odniesiony na kapitał własny	-10	3

Podatek odroczone ujęty w kapitale wynika z wyliczenia podatku od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych zaprezentowanych w całkowitych dochodach.

5.9. Zysk przypadający na jedną akcję

(dane w PLN)

	Okres zakończony 31-12-2016	Okres zakończony 31-12-2015
Podstawowy zysk (strata) przypadający na jedną akcję	0,04	0,75
Podstawowy zysk (strata) przypadający na jedną akcję ogółem	0,04	0,75
Zysk (strata) rozwodniony przypadający na jedną akcję	0,04	0,75
Zysk (strata) rozwodniony przypadający na jedną akcję ogółem	0,04	0,75

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Zysk i średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku podstawowego przypadającego na jedną akcję:

(dane w PLN)

	Okres zakończony 31-12-2016	Okres zakończony 31-12-2015
Zysk (strata) na jedną akcję za rok obrotowy przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej (dane w PLN)	0,04	0,75
Zysk (strata) wykorzystany do obliczenia podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję ogółem (dane w PLN)	808 734,09	17 206 210,29
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku (straty) przypadającego na jedną akcję	23 030 083	23 030 083

Podstawowy zysk na jedną akcję jest ilorzem zysku netto za prezentowany okres i średniej ważonej liczby akcji z prezentowanego okresu

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Zysk wykorzystany do skalkulowania zysku rozwodnionego na akcję nie różni się od tego wykorzystanego do obliczenia zwykłego zysku na akcję na dzień 31 grudnia 2016 roku.

5.10. Rzeczowe aktywa trwałe

(dane w tys. PLN)

Rzeczowe aktywa trwałe	Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Wartość brutto 1 stycznia 2016 roku	0	26 051	37 733	46 234	2 204	112 222	10 197	0	122 419
Zwiększenie z tyt. połączenia spółek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenie stanu	0	73	10 603	6 916	1	17 593	1 184	2 967	21 744
Utrata wartości	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przekazanie na środki trwałe	0	0	0	0	0	0	10 863	0	10 863
Likwidacje	0	0	816	1 999	54	2 869	0	0	2 869
Stan na 31 grudnia 2016 roku	0	26 124	47 520	51 151	2 151	126 946	518	2 967	130 431
	Grunty własne	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2016 roku	0	5 816	16 660	16 719	1 605	40 800	0	0	40 800
Zwiększenie z tyt. połączenia spółek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	0	0	777	1 485	53	2 315	0	0	2 315
Koszty amortyzacji	0	1 001	3 243	4 109	177	8 530	0	0	8 530
Stan na 31 grudnia 2016 roku	0	6 817	19 126	19 343	1 729	47 015	0	0	47 015
Wartość bilansowa									
Stan na 1 stycznia 2016 roku	0	20 235	21 073	29 515	599	71 422	10 197	0	81 619
Stan na 31 grudnia 2016 roku	0	19 307	28 394	31 808	422	79 931	518	2 967	83 416

Rzeczowe aktywa trwałe ogółem pozostające w dyspozycji Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku osiągnęły wartość 83 416 tys. PLN (81 619 tys. PLN w 2015 roku). Grupa dokonywała odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości w okresie sprawozdawczym.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość zobowiązań zaciągniętych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych wynosiła 355 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość bilansowa brutto, w pełni zamortyzowanych, rzeczowych aktywów trwałych, a będących nadal w użytkowaniu wyniosła 9 188 tys. PLN.

Aktywa oddane w zastaw, jako zabezpieczenie

Budynki i nieruchomości stanowiące zabezpieczenie umów bankowych zostały opisane w nocie 5.25. Zobowiązania Grupy wynikające z leasingu finansowego (ujęte w nocie 5.31) zostały zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy do aktywów wynajmowanych w ramach leasingu (środki transportu, maszyny i urządzenia).

5.11. Nieruchomości inwestycyjne

(dane w tys. PLN)

Wartość brutto		Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2016 roku	126	4 251	2 371	0	0	0	6 748
Zwiększenie stanu		0	0	0	0	0	0	0
Korekta prezentacyjna		0	0	0	0	0	0	0
Utrata wartości		0	0	0	0	0	0	0
Likwidacje		0	0	0	0	0	0	0
Stan na	31 grudnia 2016 roku	126	4 251	2 371	0	0	0	6 748

		Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2016 roku	0	1 159	1 527	0	0	0	2 686
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku		0	0	0	0	0	0	0
Koszty amortyzacji		0	165	180	0	0	0	345
Stan na	31 grudnia 2016 roku	0	1 324	1 707	0	0	0	3 031

Wartość bilansowa		Grunty własne	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	RAZEM
Stan na	1 stycznia 2016 roku	126	3 092	844	0	0	0	4 062
Stan na	31 grudnia 2016 roku	126	2 927	664	0	0	0	3 717

Na dzień 31 grudnia 2016 nieruchomości inwestycyjne obejmowały nieruchomość położoną w Kościelisku (działki nr 2001 i 2491). W skład nieruchomości inwestycyjnej wchodziły budynki wraz z gruntem oraz PWUG.

W 2016 roku Grupa nie dokonywała odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości. Łączna wartość aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości na nieruchomości inwestycyjną utworzonych w poprzednich latach wynosi 3 970 tys. PLN.

Nieruchomość inwestycyjna została wyceniona wg modelu ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wynosiły 0 tys. PLN w 2016 roku (0 tys. PLN w 2015 roku). Koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej wynosiły 594 tys. PLN (617 tys. PLN w 2015 roku).

5.12. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

5.13. Wartości niematerialne

Struktura wartości niematerialnych:

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	960	1 412
- oprogramowanie komputerowe	960	1 412
Inne wartości niematerialne i prawne, w tym:	8 635	8 766
- prawo użytkowania wieczystego	8 635	8 766
Razem	9 595	10 178

Tabela ruchu wartości niematerialnych:

(dane w tys. PLN)

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne WNIP - oprogramowanie	Razem
Wartość brutto			
Stan na 1 stycznia 2016	9 341	4 380	13 721
Zwiększenie z tyt. połączenia spółek	0	0	0
Zwiększenie stanu	0	120	120
Utrata wartości	0	0	0
Zbycia lub klasyfikacja do aktywów przeznaczonych do zbycia	0	1	1
Stan na 31 grudnia 2016	9 341	4 499	13 840
Umorzenie i utrata wartości			
Stan na 1 stycznia 2016	575	2 968	3 543
Zwiększenie z tyt. połączenia spółek	0	0	0
Koszty amortyzacji	131	572	703
Korekta prezentacyjna	0	0	0
Zbycia lub klasyfikacja do aktywów przeznaczonych do zbycia	0	1	1
Stan na 31 grudnia 2016	706	3 539	4 245
Wartość bilansowa			
Stan na 1 stycznia 2016	8 766	1 412	10 178
Stan na 31 grudnia 2016	8 635	960	9 595

W 2016 roku Grupa nie dokonała odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości (w 2015 roku – odpis w wysokości 265 tys. PLN).

5.14. Wartość firmy

Wartość firmy Przedsiębiorstwa Robót Komunikacyjnych w Krakowie S.A (PRK) powstała na skutek zakupu 85% akcji PRK i objęcia kontroli w 2010 roku. Rozliczenie nabycia Spółki PRK zostało przeprowadzone w oparciu o dane ze sprawozdania jednostkowego PRK na dzień 31 grudnia 2009 i została po raz pierwszy ujęta w Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej w 2010 roku.

Wartość firmy BPK Poznań powstała na skutek zakupu 830 udziałów BPK Poznań i objęcia kontroli w 2012 roku. Rozliczenie nabycia Spółki BPK Poznań zostało przeprowadzone w oparciu o dane ze sprawozdania jednostkowego BPK Poznań na dzień 31 marca 2012 i została po raz pierwszy ujęta w Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej w 2012 roku.

(dane w tys. PLN)

Według kosztu	Stan na	Stan na
	31-12-2016	31-12-2015
Wartość firmy PRK	31 172	31 172
Wartość firmy BPK Poznań	1 474	1 474
Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości (BPK Poznań)	-1 474	-1 474
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	31 172	31 172

Roczny test utraty wartości

Zarząd ZUE przeprowadził test na trwałą utratę wartości firmy który wykazał, że na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie ma konieczności dokonania odpisu z tytułu utraty wartości firmy powstałej przy nabyciu PRK.

Test przeprowadzono w oparciu o model przepływów pieniężnych (FCFF) w pięcioletnim horyzoncie czasowym. Zgodnie z przyjętymi w Spółce zasadami wartość odzyskiwalną ośrodka aktywów na potrzeby szacunku przyjęto wg wartości godziwej.

Wartość odzyskiwalną ustalono metodą bieżącej wartości przyszłych (zdyskontowanych) przepływów pieniężnych. Stopa średnio ważonego kosztu kapitału uwzględniająca prognozowaną strukturę i koszt finansowania oraz ryzyka rynkowe przyjęto na poziomie 11 %.

5.15. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych oraz zaliczki na inwestycje w jednostkach podporządkowanych

Informacje o podmiotach zależnych, niekonsolidowanych

Na dzień bilansowy ZUE posiada 51% udziałów w Railway Technology International Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, która obecnie nie prowadzi działalności operacyjnej. Natomiast RTI posiada 100% udziałów Spółki Railway Technology International Germany GmbH z siedzibą w Hamburgu w Niemczech, której głównym przedmiotem działalności jest pozyskiwanie i realizacja projektów zagranicznych. Spółki te prowadzą działalność w ograniczonym zakresie.

(dane w PLN)

Nazwa jednostki	Podstawowa działalność	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Udziały		Wartość wg kosztu historycznego	
			Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
			31-12-2016	31-12-2015	12-2016	31-12-2015
			%	%	PLN	PLN
Railway Technology International Sp. z o.o.	Działalność holdingowa	Kraków	51%	51%	117 835,50	28 585,50
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych					117 835,50	28 585,50
Odpis na udziały RTI (narastająco)					117 835,50	0,00
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych z uwzględnieniem odpisów					0,00	28 585,50

W związku z przeprowadzonym testem na utratę wartości inwestycji w jednostkach podporządkowanych Grupa dokonała odpisu w wysokości 118 tys. PLN w 2016 roku (RTI).

22 stycznia 2016 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników RTI, które podjęło uchwałę w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego RTI z kwoty 50 000 PLN do kwoty 225 000 PLN w drodze ustanowienia nowych 3 500 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy. Wszystkie nowe udziały o łącznej wartości 175 000 PLN zostały objęte przez dotychczasowych Wspólników proporcjonalnie do już posiadanych

udziałów (w tym ZUE) i pokryte wkładami pieniężnymi o łącznej wartości 175 000 PLN. Wkład pieniężny ZUE został pokryty poprzez potrącenie wierzytelności z tytułu pożyczek udzielonych RTI.

5.16. Pozostałe aktywa finansowe

(dane w tys. PLN)

	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
Dłużne instrumenty finansowe	54 935	0	0	0
Inne	0	0	0	0
Razem	54 935	0	0	0

Dłużne instrumenty finansowe obejmują obligacje bankowe z krótkim terminem wykupu, tj. do lutego 2017 roku.

5.17. Pozostałe aktywa

(dane w tys. PLN)

	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na	Stan na	Stan na	Stan na
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 378	1 234	0	0
Inne należności	0	0	0	0
Razem	1 378	1 234	0	0

Na wartość krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych składają się głównie pozycje ubezpieczeń majątkowych oraz usunięcia wad i usterek rozliczanych w czasie.

5.18. Pożyczki udzielone

(dane w tys. PLN)

	Stan na	Stan na
	31-12-2016	31-12-2015
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	58	158
Pożyczki udzielone innym podmiotom	289	0
Odpisy z tytułu utraty wartości w okresie objętym sprawozdaniem	-58	0
Razem	289	158

Pożyczki udzielone zawierają kapitał i odsetki naliczone na dzień bilansowy.

5.19. Zapasy

(dane w tys. PLN)

	Stan na	Stan na
	31-12-2016	31-12-2015
Materiały	10 330	24 076
Produkcja w toku	759	1 581
Wyroby gotowe	198	202
Zaliczka na dostawy	0	0
Razem	11 287	25 859

Stan zapasów ujęty w bilansie bieżącego okresu obrachunkowego wyniósł 11 287 tys. PLN (25 859 tys. PLN w 2015 roku). Spadek stanu zapasów na dzień bilansowy jest efektem wykorzystania ich w realizowanych kontraktach budowlanych.

5.20. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Należności z tytułu dostaw i usług	70 476	72 225
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	-15 229	-14 282
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	6 332	714
Należności z tytułu kontraktów (wycena)	22 211	15 921
Zaliczki	2 563	3 005
Inne należności	256	256
Razem należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	86 609	77 839

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Należności nieprzeterminowane	47 845	42 516
Należności przeterminowane, ale nieobarczone utratą wartości	7 402	15 427
1-30 dni	4 709	14 194
31-60 dni	240	180
61-90 dni	935	15
91-180 dni	97	513
181-360 dni	154	41
powyżej 360 dni	1 267	484
Należności przeterminowane, na które zostały utworzone odpisy aktualizujące	15 229	14 282
1-30 dni	9	289
31-60 dni	171	51
61-90 dni	48	204
91-180 dni	2 207	304
181-360 dni	731	205
powyżej 360 dni	12 063	13 229
Razem należności z tytułu dostaw i usług (brutto)	70 476	72 225
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	-15 229	-14 282
Razem należności z tytułu dostaw i usług (netto)	55 247	57 943

Koncentracja należności z tytułu dostaw i usług (brutto) przekraczających 10% ogółu należności

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016
Kontrahent A	25 000
Kontrahent B	9 499
	34 499

Struktura odbiorców Grupy wynika ze specyfikacji sprzedaży usług pozyskiwanych w drodze przetargów i/lub negocjacji handlowych.

Określając poziom odzyskiwalności należności z tytułu dostaw i usług Grupa uwzględniła zmiany ich jakości od dnia udzielenia odroczonego terminu płatności do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na duży zasięg bazy klientów i brak powiązań między nimi oraz poprzez współpracę z instytucjami finansowymi. Wobec tego Zarząd ZUE uważa, że nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych rezerw.

Należności długoterminowe

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Należności z tytuł dostaw i usług	0,00	0,00
Odpis aktualizujący na należności zagrożone	0,00	0,00
Dyskonto należności długoterminowych	0,00	0,00
Razem	0,00	0,00

Należności z tytułu dostaw i usług

(dane w tys. PLN)

	Wartość brutto należności długoterminowych
Stan na początek roku obrotowego	0,00
Zwiększenia	0,00
Zmniejszenia	0,00
przeniesienie do należności krótkoterminowych	0,00
naliczenie dyskonta	0,00
Stan na koniec roku obrotowego	0,00

5.21. Kapitał akcyjny

(dane w PLN)

Kapitał podstawowy

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Kapitał zarejestrowany	5 757 520,75	5 757 520,75
Wartość wykazana w sprawozdaniu finansowym	5 757 520,75	5 757 520,75

Skład kapitału akcyjnego na dzień 13 marca 2017 roku

(dane w PLN)

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywi- leżowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
seria A	zwykłe na okaziciela	-	-	16 000 000	4 000 000,00	Aport	12 lipca 2002 r.	12 lipca 2002 r.
seria B	zwykłe na okaziciela	-	-	6 000 000	1 500 000,00	Pokryte w całości wkładem pieniężnym w drodze emisji	19 października 2010 r.	19 października 2010 r.
Seria C	na okaziciela – „Akcje Połączeniowe			1 030 083	257 520,75	Pokryte w całości wkładem pieniężnym w drodze emisji	20 grudnia 2013 r.	20 grudnia 2013 r.
Razem				23 030 083	5 757 520,75			

Na dzień 31 grudnia 2016 roku skład kapitału akcyjnego przedstawiał się tak samo jak na dzień 13 marca 2017 roku.

5.22. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Stan na początek roku obrotowego	93 837	93 837
Emisja akcji	0	0
Koszty emisji akcji	0	0
Stan na koniec roku obrotowego	93 837	93 837

W drodze emisji akcji, w dniu 1 października 2010 roku ZUE pozyskała środki w wysokości 88,5 mln PLN. Koszty emisji akcji serii B w 2010 roku wyniosły 3,1 mln PLN.

W roku 2012, podobnie jak w roku 2011, Spółka nie przeprowadziła nowej emisji akcji.

W roku 2013 Spółka przeprowadziła nową emisję akcji serii C. W drodze emisji akcji, w dniu 6 grudnia 2013 roku ZUE wygenerowała agio w wysokości 9 023,5 tys. PLN. Koszty emisji akcji serii C w 2013 roku wyniosły 547,5 tys. PLN.

W latach 2014 - 2016 Spółka nie prowadziła emisji akcji.

5.23. Akcje własne

Na dzień sporządzenia sprawozdania Spółka posiada 264 652 akcji własnych w wartości 2 690 tys. PLN. Spółka nabyła akcje w ramach realizowanego w 2015 roku odkupu akcji od pracowników połączonej z ZUE S.A. spółki Przedsiębiorstwo Robót Komunikacyjnych w Krakowie S.A.

Odkup realizowany był na podstawie Uchwały nr 4 NWZ Spółki z dnia 8 grudnia 2014 roku w przedmiocie upoważnienia Zarządu ZUE S.A. do wykupu akcji własnych.

Wykup akcji własnych został szczegółowo opisany w Sprawozdaniu Skonsolidowanym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku w nocy nr 25.

5.24. Zysk zatrzymany

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Stan na początek roku obrotowego zysków zatrzymanych	119 050	101 856
Korekta bilansu otwarcia	0	0
Przekształcony bilans otwarcia	119 050	101 856
Podział zysku netto	17 194	10 565
Kapitał zapasowy	17 194	10 565
Kapitał rezerwowo	0	0
Pokrycie straty z lat ubiegłych	0	0
Wynik roku do podziału	854	17 194
Wypłata dywidendy za rok poprzedni	-7 513	0
Zaliczkowa wypłata dywidendy za rok bieżący	0	0
Zmiana w udziałach nie dających kontroli	0	0
Inne	0	0
Kapitał rezerwowo na wykup akcji własnych	0	0
Zmiany kapitałowe w wyniku połączenia	0	0
Stan na koniec roku obrotowego	112 391	119 050

Zyski zatrzymane z lat poprzednich obejmują w całości zyski zatrzymane w Spółkach decyzją jej akcjonariuszy oraz skutki implementacji MSSF.

Spółki tworzą kapitał rezerwowo zgodnie ze statutem. Na kapitał rezerwowo może być przeznaczony zysk Spółki przeznaczony do podziału w następnych okresach, bądź na pokrycie szczególnych strat lub innych wydatków. Kapitał zapasowy Spółki spełnia wymogi art. 396 ksh.

5.25. Kredyty, pożyczki otrzymane i inne źródła finansowania

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Długoterminowe	8 892	11 208
Kredyty bankowe	0	0
Pożyczki od:		
jednostek powiązanych	0	0
pozostałych jednostek	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	8 892	11 208
Krótkoterminowe	14 194	11 841
Kredyty bankowe	8 153	5 000
Pożyczki od:		
jednostek powiązanych	0	0
pozostałych jednostek	243	237
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5 798	6 404
Rozliczenia prowizji od kredytu	0	0
Razem kredyty i pożyczki	23 086	23 049

Podsumowanie umów kredytowych według stanu na 31 grudnia 2016 roku

(dane w tys. PLN)

Bank / jednostka	Opis	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy	Zadłużenie na dzień 31 grudnia	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
mBank S.A. (i) (xii)	Kredyt w rachunku bieżącym (umowa nr 07/183/04/Z/VV)	5 000	0	WIBOR dla kredytów międzybankowych O/N + marża banku	2017-05-12	Weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową
mBank S.A. (ii) (iii) (iv) (v) (vi)	Umowa współpracy (umowa nr 07/052/14/Z/PX)	40 000	13 687	WIBOR 3M + marża banku	2017-07-20	1. hipoteka łączna umowna do kwoty 35 421 tys. PLN na nieruchomościach , WA5M/00242445/1, KR1P/00199773/5, KR1P/00204399/8 2. kaucja pieniężna
	----- sublimit na gwarancje	25 000	13 687			
	----- sublimit na kredyty obrotowe	30 000	0			
BNP Paribas S.A. (vii)	Umowa o finansowanie nr WAR/2001/15/289/CB	100 000	35 899	WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów + marża Banku	okres kredytowania do 2025-12-10 pierwszy okres udostępnienia: do dnia 2017-12-08	1. weksel własny in blanco 2. hipoteka umowna łączna do kwoty 150 000 tys. PLN na nieruchomościach KW nr NS1Z/00010662/9, KW nr NS1Z/00010740/0, KW nr NS1Z/00024399/5 3. cesja praw z polisy ubezpieczeniowej na kwotę nie mniejszą niż 4 200 tys. PLN 4. przejęcie kwoty na zabezpieczenie, ustanawiane każdorazowo przed wystawieniem gwarancji z terminem ważności powyżej 37 miesięcy: a) 15% kwoty gwarancji z terminem powyżej 37 miesięcy ale nie dłuższym niż 61 miesiący 5. oświadczenie Kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji
	Umowa o kredyt odnawialny nr WAR/2001/15/290/CB	30 000	0		okres kredytowania do 2025-12-10	1. zabezpieczenia ustanowione w ramach Umowy o finansowanie nr WAR/2001/15/289/CB
	----- Umowa linii gwarancji nr WAR/2001/15/291/CB - linia z limitem odnawialnym	70 000	35 899		okres kredytowania do 2025-12-10 pierwszy okres udostępnienia: do 2017-12-08	1. zabezpieczenia ustanowione w ramach Umowy o finansowanie nr WAR/2001/15/289/CB
BNP Paribas S.A. (viii) (ix) (xv)	Wielocelowa linia kredytowa (umowa nr WAR/2001/13/40/CB)	200	0	WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów + marża Banku	2017-07-26	1. weksel własny in blanco 2. oświadczenie Kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji na rzecz Banku
mBank (x) (xiv) (xvii)	Kredyt w rachunku bieżącym (Umowa nr 07/113/13/Z/VV)	300	0	WIBOR dla kredytów międzybankowych O/N + marża banku	2017-06-09	1. weksel własny in blanco 2. Poręczenie ZUE
mBank (xvi)	Kredyt obrotowy na prefinansowanie kontraktu (umowa nr 07/074/16/Z/OW)	2 000	953	WIBOR dla kredytów międzybankowych 1-miesięcznych + marża Banku	2018-05-15	1. weksel własny in blanco 2. cesja wierzytelności od PKP 3. Poręczenie ZUE SA
mBank (xi) (xix)	Kredyt obrotowy (umowa nr 07/067/15/Z/OB)	5 000	5 000	WIBOR 1M + marża Banku	2017-08-25	1. Poręczenie ZUE udzielona na kwotę 5 000 tys. PLN 2. Zastaw rejestrowy na zapasach stanowiących własność Railway gft Polska Sp. z o.o. 3. weksel in blanco wystawiony przez Railway 4. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji 5. cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
BNP Paribas S.A. (xviii)	Umowa o kredyt odnawialny nr WAR/2001/16/177/CB	3 000	2 200	WIBOR dla depozytów trzymiesięcznych + marża Banku	okres kredytowania do 2026-08-12 pierwszy okres udostępnienia: do dnia 2017-08-10	1. weksel in blanco wystawiony przez Railway wraz z deklaracją wekslową 2. weksel in blanco wystawiony przez ZUE wraz z deklaracją wekslową 3. oświadczenie Railway o poddaniu się egzekucji 4. oświadczenie ZUE o poddaniu się egzekucji
	Razem kredyty		8 153			
	Razem gwarancje		49 586			

- (i) Umowa podpisana 29.11.2009 roku
  - a) Dla kredytu nr 07/183/04/Z/VV jedynym zabezpieczeniem jest weksel in blanco (zmiana zabezpieczenia wprowadzona Aneksem nr 12 w dniu 05.05.2014 roku)
  - b) Dla Kredytu nr 07/183/04/Z/VV został wydłużony termin spłaty do 13.05.2016 roku (aneks nr 13 z dnia 13.05.2015)
- (ii) Umowa podpisana 29 lipca 2014, zabezpieczeniem jest hipoteka
- (iii) Aneks nr 1 z dnia 29.12.2014 roku zmniejszający limit linii do kwoty 20 000 tys. PLN
- (iv) Aneks nr 2 z dnia 01.04.2015 roku zwiększający przyznany limit do kwoty 70 000 tys. PLN
- (v) Aneks nr 3 z 15.06.2015 roku zwiększający przyznany limit do kwoty 90 000 tys. PLN
- (vi) Aneks nr 5 z dnia 22.12.2015 roku zmniejszający przyznany limit do kwoty 20 000 tys. PLN na okres do dnia 31.01.2016 roku
- (vii) umowa podpisana 10 grudnia 2015 roku
- (viii) Zmiana nr 1 do Umowy o kredyt w rachunku bieżącym z dnia 02 kwietnia 2013 roku zmieniająca nazwę i charakter na Umowę wielocelowej linii kredytowej umowa zawarta pomiędzy BNP Paribas a dwoma kredytobiorcami BIUP oraz ZUE, ZUE przystąpiło do Umowy (poręczyciel), ale z kredytu korzysta wyłącznie BIUP
- (ix) Zmiana nr 2 wydłużająca termin spłaty do dnia 29 czerwca 2016 roku
- (x) Umowa z dnia 21 czerwca 2013 roku, Aneks przedłużający termin spłaty z dnia 09 czerwca 2016 roku
- (xi) Umowa z dnia 28 sierpnia 2015 roku
- (xii) Aneks nr 14 z dnia 11.05.2016 zmniejszający przyznany limit do kwoty 5 000 tys. PLN oraz wydłużający okres finansowania na kolejny rok
- (xiii) Aneks nr 6 z dnia 29.06.2016 zmniejszający przyznany Limit do kwoty 40 000 tys. PLN
- (xiv) Aneks nr 3 z dnia 07.06.2016, Aneks wydłużający termin spłaty do 09.06.2017 roku
- (xv) Zgoda banku z dnia 29.06.2016 na udostępnienie kredytu na okres od 29.06.2016 do dnia 28.07.2016 roku
- (xvi) Umowa zawarta w dniu 16 września 2016 roku.
- (xvii) Zmiana nr 3 z dnia 25.07.2016r. Wydłużający termin spłaty do dnia 26.07.2017 roku
- (xviii) Umowa zawarta 12.08.2016 roku
- (xix) Aneks nr 3 z dnia 25.08.2016r. Wydłużający termin spłaty do dnia 25.07.2017 roku

5.26. Pozostałe zobowiązania finansowe

(dane w tys. PLN)

	Bieżące		Długoterminowe	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Zobowiązania finansowe wobec Skarbu Państwa		280	630	910
Zobowiązanie finansowe z tytułu akcji własnych	0	0	0	0
Inne zobowiązania	37	37	0	0
Razem	317	317	630	910

Prezentowane zobowiązania finansowe są to zobowiązanie BPK Poznań wobec Skarbu Państwa z tytułu Umowy o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania.

5.27. Rezerwy

Sporządzenie informacji finansowych zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu ZUE osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Poniżej zostały zaprezentowane zmiany z tytułu rezerw

(dane w tys. PLN)

Rezerwy (z tytułu)	2016-01-01	Utworzenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Przekwalifikowanie	31-12-2016	Pozycja bilansu
Rezerwy długoterminowe:	8 903	1 316	423	494	-369	9 509	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	1 946	45	3	43	-81	1 864	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (długoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	6 957	1 271	420	451	-288	7 645	Rezerwy długoterminowe
Pozostałe rezerwy	0	0	0	0	0	0	Rezerwy długoterminowe
Rezerwy krótkoterminowe:	30 356	16 097	15 225	13 965	369	17 056	
Rezerwy na świadczenia pracownicze	17 015	11 763	14 452	1 901	81	12 506	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (krótkoterminowe)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	9 192	142	648	5 165	288	3 233	Rezerwy krótkoterminowe
Rezerwa na stratę na kontraktach	1 418	4 085	125	5 332	0	46	Rezerwy krótkoterminowe
Pozostałe rezerwy	2 731	107	0	1 567	0	1 271	Rezerwy krótkoterminowe
Razem rezerwy:	39 259	17 413	15 648	14 459	0	26 565	

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest dla kontraktów budowlanych, dla których Spółka udzieliła gwarancji, w zależności od wartości przychodów. Wysokość rezerw może podlegać zmniejszeniu lub zwiększeniu, na podstawie prowadzonych przeglądów wykonanych robót budowlanych w kolejnych latach gwarancji.

W skład rezerw na świadczenia pracownicze wchodzi rezerwy na urlopy, premie, nadgodziny, jak również zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i składek ZUS. Spadek rezerw na świadczenia pracownicze w okresie sprawozdawczym wynika głównie z niższych utworzeń niż przed rokiem rezerw na premie kontraktowe, oraz z rozwiązania rezerw.

Rezerwa na stratę na kontraktach jest tworzona jeżeli budżetowane koszty przekraczają łączne przychody z tytułu umowy.

Na pozycję rozwiązane pozostałych rezerw w szczególności ma wpływ rozwiązanie rezerwy w związku z podpisaniem porozumienia z Przedsiębiorstwem Komunikacji Miejskiej w Tychach w kwocie 1 500 tys. PLN.

5.28. Kontrakty budowlane

Poniższe dane dotyczą kontraktów budowlanych realizowanych przez Grupę.

Wybrane dane bilansowe

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Aktywa	79 078	78 101
w tym:		
- Wycena kontraktów	22 211	15 921
- Zaliczki przekazane na kontrakty	0	2 973
Pasywa	76 423	137 284
w tym:		
- Wycena kontraktów	1 586	15 106
- Rezerwy na koszty kontraktów	21 330	53 423
Otrzymane zaliczki na kontrakty	0	0
Przychody z tytułu umów o budowę	286 509	470 558
Koszty z tytułu umów o budowę	272 793	426 830
Zysk / (strata) brutto	13 716	43 728

5.29. Kaucje z tytułu umów o budowę

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	7 334	5 614
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	2 177	770
Razem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane przez odbiorców	9 511	6 384
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	6 792	8 012
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	9 185	11 715
Razem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane dostawcom	15 977	19 727

Kaucje z tytułu umów o budowę o okresie zapłaty powyżej jednego roku podlegają dyskontowaniu i są wykazywane w bilansie w wartości bieżącej. Poniższe zestawienie wskazuje skutki dyskontowania ujęte w bilansach oraz rachunkach zysków i strat Spółki na poszczególne okresy. Podane kwoty dyskonta obniżają odpowiednio wartość nominalną należności i zobowiązań z tytułu kaucji. W 2016 roku przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,5%, natomiast w 2015 roku wynosiła 3%. Ponadto w bilansie rozpoznany jest podatek odroczonej od podanych kwot wyliczony według obowiązującej w Polsce stawki podatkowej 19% oraz od efektu zmiany wartości dyskonta w rachunku zysków i strat.

Dyskonto ujęte w rachunku zysków i strat

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych przez odbiorców	591	461
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych dostawcom	955	888
Korekta przychodów finansowych	10	-14
Korekta kosztów finansowych	316	575
Podatek odroczony rozpoznany od powyższych korekt	58	112
Wpływ netto na rachunek zysków i strat	-248	-477

Struktura wiekowa przeterminowanych kaucji z tytułu umów o budowę (wartości nominalne przed dyskontowaniem)

Poniższa tabela prezentuje analizę wiekową kaucji z tytułu umów o budowę, które są przeterminowane na dzień sprawozdawczy:

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane, niespłacone w okresie:		
– do 1 miesiąca	1	554
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	14	34
– powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	0
– powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	105
– powyżej 1 roku	327	203
Razem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane (brutto)	342	896
Odpisy aktualizujące	-295	-298
Razem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane (netto)	47	598

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Efektywna stopa procentowa na dzień 31 grudnia 2016 roku zastosowana do dyskontowania kaucji gwarancyjnych wynosiła 3,5% (w roku 2015 wynosiła 3%).

5.30. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	58 089	43 424
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	1 082	5 705
Rozliczenia międzyokresowe bierne	21 231	53 296
Zobowiązania z tytułu kontraktów (wycena)	1 586	15 106
Inne zobowiązania	106	199
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	82 094	117 730

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ogółem na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiły 82 094 tys. PLN (117 730 tys. PLN za rok 2015).

W pozycji Rozliczenia międzyokresowe bierne mieszczą się w szczególności rezerwy na koszty podwykonawców oraz rezerwy na ryzyka rozliczenia kontraktów.

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Zobowiązania nieprzeterminowane	53 498	34 708
Zobowiązania przeterminowane	4 591	8 716
1-30 dni	4 251	7 313
31-60 dni	58	843
61-90 dni	9	37
91-180 dni	1	99
181-360 dni	89	334
powyżej 360 dni	183	90
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	58 089	43 424

5.31. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego**Ogólne warunki leasingu**

Umowy leasingu finansowego dotyczące urządzeń produkcyjnych zawarto na okres od trzech do sześciu lat. Na zakończenie umowy Spółka ma możliwość wykupienia urządzeń po wartości wykupu. Zobowiązania Spółki w ramach leasingu finansowego są zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy na składnikach majątku objętych leasingiem bądź też upoważnieniem wystawionym przez ZUE dla leasingodawcy do obciążenia rachunku bankowego (rachunku ZUE).

Zobowiązania z tytułu leasingu

(dane w tys. PLN)

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Nie dłużej niż 1 rok	6 176	6 841	5 798	6 404
Od 1 roku do 5 lat	9 221	11 752	8 892	11 208
Powyżej 5 lat	0	0	0	0
Minus przyszłe obciążenia finansowe	-707	-981	0	0
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	14 690	17 612	14 690	17 612
Leasingi zaprezentowano w sprawozdaniu finansowym jako:				
Kredyty bieżące (nota nr 5.25)			5 798	6 404
Kredyty długoterminowe (nota nr 5.25)			8 892	11 208

5.32. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych

Począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku, w związku ze zmianami wprowadzonymi do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” Grupa ujmuje zyski i straty aktuarialne w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Odprawy emerytalno-rentowe wypłacane są pracownikom w przypadku odejścia na rentę lub emeryturę. Należna kwota odprawy jest iloczynem podstawy wymiaru odprawy z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego współczynnika, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika.

Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Odprawy emerytalno – rentowe, w tym:	851	919
– wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	851	919
– zyski / (straty) aktuarialne nieujęte na dzień bilansowy	0	0
– koszty przeszłego zatrudnienia nieujęte na dzień bilansowy	0	0
Zobowiązania wobec pracowników	1 094	1 235
Pozostałe świadczenia pracownicze	17 847	22 780
– rezerwa na niewykorzystane urlopy	3 876	3 803
– rezerwa na premie, nadgodziny	8 549	12 870
– wynagrodzenia	2 949	3 084
– świadczenia ZUE, inne	2 473	3 023
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych ogółem	19 792	24 934
w tym:		
– część długoterminowa	1 864	1 946
– część krótkoterminowa	17 928	22 988

Główne założenia aktuarialne przyjęte do wyliczenia zobowiązań z tytułu odpraw emerytalno-rentowych:

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Stopa dyskonta	3,41%	2,5%
Przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	2,5%	1,5%

Odprawy emerytalno-rentowe

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 044	1 033
Koszty odsetek	24	21
Koszty bieżącego zatrudnienia	71	69
Koszty przeszłego zatrudnienia	119	0
Wypłacone świadczenia	-204	-93
(Zyski) / straty aktuarialne	-62	14
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	992	1 044

Obciążenia w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych przedstawiają się następująco:

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Koszty bieżącego zatrudnienia	71	69
Koszty odsetek	24	21
(Zyski) / straty aktuarialne do ujęcia w okresie	-62	14
Koszty przeszłego zatrudnienia	116	0
Koszty ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	149	104
Kwota ujęta w zysku lub stracie	211	90
Kwota ujęta w pozostałych całkowitych dochodach (bez podatku odroczonego)	-62	14

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe tworzona jest na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

5.33. Zarządzanie kapitałem

Grupa dokonuje przeglądu struktury kapitałowej każdorazowo na potrzeby finansowania dużych kontraktów. W ramach przeglądu analizowane są środki własne potrzebne na realizację działalności bieżącej, harmonogram finansowania kontraktu, a także koszt kapitału oraz rodzaje ryzyka związanego z każdą klasą kapitału.

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Długoterminowe i krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe oraz inne źródła finansowania	23 086	23 049
Długoterminowe i krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	947	1 227
	24 033	24 276
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	62 717	172 334
Pozostałe aktywa finansowe	54 935	0
	117 652	172 334
Zadłużenie netto	-93 619	-148 058
Kapitał własny	209 282	216 344
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	-44,73%	-68,44%

5.34. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa należą:

- kredyty bankowe, pożyczki, leasing finansowy, których celem jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki,
- należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i zobowiązania, a także środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają w toku bieżącej działalności Spółki.

Grupa w toku prowadzonej działalności narażona jest na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cenowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Zarząd weryfikuje i ustala zasady zarządzania każdym z wyżej wymienionych ryzyk.

Ryzyko walutowe

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Grupa dokonuje również rozliczeń w walutach obcych (przede wszystkim w euro). Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym odbywa się głównie poprzez mechanizm zabezpieczenia naturalnego, polegającego na zawieraniu umów z kontrahentami w sposób przenoszący na nich

ten rodzaj ryzyka. W przypadkach, gdy nie jest to możliwe, ekspozycja walutowa (gdy jest istotna) jest zabezpieczana na rynku finansowym poprzez wykorzystanie walutowych kontraktów terminowych.

Ryzyko walutowe – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany kursów walut, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Spółki w zakresie rynków finansowych, zmiany kursów walut, które są „realnie możliwe”, oszacowane zostały na poziomie -5% / +5% dla kursu EUR/PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego danego okresu na racjonalnie możliwe zmiany kursów walut przy założeniu niezmiennych innych czynników (wpływ na wynik roku oraz aktywa netto jest identyczny).

(dane w tys. PLN)

	Waluta	Wartość nominalna na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień grudnia 2016 roku		31
			Deprecjacja złotówki	Aprecjacja pozostałych walut	
			+5% (EUR/PLN)	-5% (EUR/PLN)	
Środki pieniężne	EUR	17 369	868	-868	
	RBL	0	0	0	
	USD	0	0	0	
	HRK	1	0	0	
	BGN	0	0	0	
	KES	0	0	0	
Zobowiązania handlowe i pozostałe	EUR	255	-13	13	
Należności handlowe i pozostałe	EUR	3	0	0	
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto			855	-855	
Podatek odroczoney			-163	163	
Razem			692	-692	

Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Grupę z kredytów bankowych i usług leasingu. Powyższe instrumenty finansowe oparte są o zmienne stopy procentowe i narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych.

Ryzyko stóp procentowych – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Grupy w zakresie rynków finansowych, zmiany stóp procentowych, które są „racjonalnie możliwe” oszacowane zostały na dzień 31 grudnia 2016 roku na poziomie -1 / +1 punktów procentowych. Jednocześnie założono równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych na potrzeby kalkulacji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

Poniżej podano wpływ na wynik finansowy danego okresu i aktywa netto według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

(dane w tys. PLN)

31 grudnia 2016 roku

Wartość na dzień bilansowy	+100 pb (PLN)	-100 pb (PLN)
Długoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę (dyskonto):		
– ujęte w aktywach (wartość bieżąca)	7 334	-344
– ujęte w zobowiązaniach (wartość bieżąca)	6 792	-228
Srodki pieniężne na rachunkach bankowych (wartość nominalna / oprocentowanie)	62 717	627
Obligacje bankowe	54 935	549
Pożyczki udzielone (wartość nominalna / oprocentowanie)	289	3
Kredyty bankowe i pożyczki (wartość nominalna / oprocentowanie)	8 396	-84
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (wartość bieżąca / oprocentowanie)	14 690	-147
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto	376	-335
Podatek odroczony	-71	64
Razem	305	-271

Ryzyko cenowe

Grupa narażona jest na ryzyko cenowe związane ze wzrostem cen najczęściej kupowanych materiałów i surowców, takich jak: beton, kruszywa, elementy ze stali (m.in. słupy dla sieci trakcyjnej tramwajowej, kolejowej i energetyki wysokich napięć, słupy oświetleniowe, szyny, rozjazdy kolejowe) oraz elementy z miedzi i aluminium (m.in. kable energetyczne, liny, drut jezdny) jak również – z racji posiadania dużego parku maszynowego – paliwa płynne (olej napędowy, benzyna).

W wyniku zmian cen materiałów oraz kosztów pracy mogą ulec zmianie ceny usług świadczonych na rzecz Grupy przez firmy podwykonawcze. Ceny w umowach zawartych z inwestorami są stałe przez cały okres realizacji kontraktu (najczęściej od 6 do 36 miesięcy), z kolei umowy z podwykonawcami mogą być zawierane w terminach późniejszych, w miarę postępu poszczególnych prac. Grupa zabezpiecza się przed ryzykiem cenowym rozwijając działalność handlową prowadzoną przez podmiot zależny.

Biorąc pod uwagę dostępne dane rynkowe, na podstawie wiedzy i doświadczenia Grupy i ryzyko cenowe ocenia się jako umiarkowane.

Ryzyko kredytowe

Grupa współpracuje, zarówno w ramach transakcji pieniężnych, jak i kapitałowych z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności dążąc do ograniczania koncentracji ryzyka kredytowego.

Aktywami finansowymi Grupy, które są narażone na podwyższone ryzyko kredytowe, są należności z tytułu dostaw i usług (z wyłączeniem należności od zamawiających (inwestorów) w ramach inwestycji realizowanych zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych). W Grupie funkcjonują procedury oceny i weryfikacji ryzyka kredytowego związanego z kontraktami zarówno na etapie ofertowym, oraz w trakcie realizacji.

Każdy kontrahent, przed podpisaniem umowy, jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. W przypadku negatywnej oceny zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione co najmniej od ustanowienia adekwatnych zabezpieczeń finansowych lub majątkowych. Ponadto, dąży się, aby w umowach z inwestorami zawierane były klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w regulowaniu należności za wykonane usługi.

Ryzyko utraty płynności

W celu ograniczania ryzyka utraty płynności, Grupa utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne, kredyty lub długoterminowe umowy leasingu finansowego zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz przepływów pieniężnych.

Struktura zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiona została w Nocie 5.35 Instrumenty Finansowe.

5.35. Instrumenty finansowe

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

(dane w tys. PLN)

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Kaucje z tytułu umów o budowę	0	0	9 511	0	15 977
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	0	0	86 609	0	0
w tym: kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę - zaliczki	0	0	0	0	0
Dłużne instrumenty finansowe - obligacje bankowe	0	0	54 935	0	0
Pochodne instrumenty finansowe i pozostałe zobowiązania finansowe	0	0	0	0	947
Pożyczki udzielone	0	0	289	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	62 717	0	0	0
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	0	0	0	0	23 086
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	82 094
w tym: kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę - zaliczki	0	0	0	0	0
Razem	0	62 717	151 344	0	122 104

Reklasyfikacje aktywów finansowych.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności zobowiązań to umowne niezdykontowane kwoty przepływów środków pieniężnych.

(dane w tys. PLN)

	Stan na 2016-12-31	Stan na 2015-12-31
Struktura wiekowa		
– poniżej 1 roku	105 607	142 501
– od 1 do 3 lat	13 768	13 226
– od 3 do 5 lat	1 250	4 941
– powyżej 5 lat	1 479	1 064
Razem	122 104	161 732

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartości godziwe aktywów finansowych i zobowiązań finansowych określa się w następujący sposób:

- wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych o warunkach standardowych, znajdujących się w obrocie na aktywnych, płynnych rynkach określa się poprzez odniesienie do cen giełdowych;
- wartość godziwą pozostałych aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem instrumentów pochodnych) określa się zgodnie z ogólnie przyjętymi modelami wyceny w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, stosując ceny z dających się zaobserwować bieżących transakcji rynkowych i notowań dealerów dla podobnych instrumentów;
- wartość godziwą instrumentów pochodnych oblicza się przy użyciu cen giełdowych. W przypadku braku dostępu do tych cen stosuje się analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu odpowiedniej krzywej dochodowości na okres obowiązywania instrumentu dla instrumentów nieopcjonalnych oraz modele wyceny opcji dla instrumentów opcjonalnych.

Instrumenty pochodne

W 2016 i 2015 roku Grupa nie zawierała transakcji na instrumentach pochodnych.

5.36. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Transakcje handlowe

W roku obrotowym wystąpiły następujące transakcje handlowe pomiędzy stronami powiązаныmi:

(dane w tys. PLN)

	Należności		Zobowiązania	
	Stan na		Stan na	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
RTI	0	1	0	0
RTI Germany	0	0	0	19
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	0	1	0	19

	Przychody		Zakupy	
	Okres zakończony		Okres zakończony	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
RTI	3	12	0	0
RTI Germany	0	0	113	946
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	3	12	113	946

	Pożyczki udzielone		Przychody finansowe z tytułu odsetek od pożyczek	
	Stan na		Okres zakończony	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
RTI	0	158	0	3
RTI Germany	58	0	0	0
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	58	158	0	3

	Pożyczki otrzymane		Koszty finansowe z tytułu odsetek od pożyczek	
	Stan na		Okres zakończony	
	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
RTI	0	0	0	0
RTI Germany	0	0	0	0
Wiesław Nowak	0	0	0	0
Ogółem	0	0	0	0

W okresie sprawozdawczym ZUE oraz jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

W okresie 2016 roku ZUE dokonywała transakcji sprzedaży do RTI w zakresie najmu pomieszczeń na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego zawartej w dniu 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 26 stycznia 2016 roku zostały spłacone pożyczki wraz z odsetkami przez RTI.

W dniu 31 maja 2016 roku, pomiędzy ZUE a RTI Germany została zawarta umowa pożyczki, na mocy której RTI Germany otrzymało pożyczkę o charakterze celowym. Wypłata pożyczki nastąpiła w transzach zgodnie z harmonogramem. Do dnia bilansowego została wypłacona kwota 13 tys. EUR, natomiast w dniu 5 stycznia 2017 roku kwota 1 tys. EUR.

W okresie 2016 roku ZUE dokonywała transakcji zakupu od RTI Germany w zakresie usług badania rynku pod przyszłe projekty.

Na koniec 2016 roku wartość poręczeń udzielonych na zabezpieczenie transakcji spółek zależnych wynosi 15,7 mln PLN. Wartość poręczeń udzielonych na zabezpieczenie transakcji handlowych spółek zależnych wynosi 220 tys. PLN oraz 300 tys. EUR.

5.37. Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej według stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu

Na dzień sporządzenia niniejszego raportu Grupa ZUE jest stroną toczących się postępowań sądowych dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności Grupy ZUE, których łączna wartość wynosi 50 647 121,50 PLN a tym samym przekracza 10% kapitałów własnych ZUE S.A.. Łączna wartość postępowań w grupie zobowiązań wynosi 882 952,77 PLN a łączna wartość postępowań w grupie wierzytelności wynosi 49 764 168,73 PLN. Toczące się postępowania sądowe są związane z działalnością operacyjną spółek.

Największym postępowaniem sądowym w grupie zobowiązań zakończonym w 2016 była:

Sprawa sądowa dotycząca zadania „Budowa zajezdni tramwajowej Franowo w Poznaniu” – informacja o ugodowym zakończeniu sprawy

Przedmiotowa sprawa sądowa została wszczęta przeciwko ZUE S.A. pozwem Elektrobudowy S.A. z dnia 17 października 2014 r. o zapłatę kwoty 1.712.208,37 PLN z odsetkami liczonymi od dnia 26 lipca 2014 r. do dnia zapłaty i zwrotem kosztów postępowania sądowego. Uzasadnieniem przedstawionym przez Elektrobudowę S.A. dla przedmiotowego powództwa było twierdzenie, iż Spółka dokonała bezpodstawnego ciągnięcia z gwarancji, jaka została dostarczona Spółce przez powoda, jako partnera konsorcjum, który wraz ze Spółką realizował zadanie publiczne pod nazwą „Budowa zajezdni tramwajowej Franowo w Poznaniu” (dalej: Kontrakt). Dnia 1 grudnia 2016 r. Spółka zawarła z Elektrobudową S.A. ugodę pozasądową, na podstawie której Spółka i Elektrobudowa S.A. w sposób polubowny i definitywny kończą wszystkie spory pomiędzy sobą powstałe w związku z realizacją Kontraktu, o której podpisaniu Spółka informowała raportem bieżącym nr 58/2016.

Największymi, toczącymi się postępowaniami sądowymi w grupie wierzytelności są:

Sprawy sądowe dotyczące zadania „Modernizacja linii kolejowej nr 8, budowa łącznicy lotniska Okęcie”:

W dniu 14 sierpnia 2014 roku Powód (BILFINGER INFRASTRUCTURE S.A., ZUE S.A., Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń PEBEKA S.A., Przedsiębiorstwo Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie Sp. z o.o., Kolejowe Zakłady Automatyki Katowice S.A.) złożył przeciwko Pozwanemu (PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.) pozew o zapłatę kwoty 72 835 010,99 PLN, z czego na rzecz ZUE S.A. kwoty 18 521 943,30 PLN wraz z odsetkami liczonymi od dnia 18 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem kar umownych za opóźnienie w przekazaniu Placu Budowy. Pozew dotyczy umowy z dnia 27 października 2009r. zawartej pomiędzy Powodem (jako Wykonawcą) o Pozwanym (jako Zamawiającym) na wykonanie robót budowlanych modernizacji linii kolejowej Nr 8. Etap I: odc. Warszawa Zachodnia – Warszawa Okęcie i budowy łącznicy Warszawa Służewiec – Lotnisko Okęcie. Faza 3 roboty budowlane na łącznicy, w ramach projektu nr POLiŚ 7.1-18: „Modernizacja linii kolejowej nr 8, budowa łącznicy lotniska Okęcie”. Zgodnie z treścią Umowy Zamawiający zobowiązany był do przekazania Wykonawcy w terminach podanych w Załączniku do Oferty prawa dostępu do wszystkich części Placu Budowy i użytkowania ich. W przypadku zaś doznania przez Wykonawcę opóźnienia lub poniesienia kosztu na skutek tego, że Zamawiający nie dał mu prawa dostępu i użytkowania w ww. określonych terminach, Wykonawca uprawniony był do naliczenia kar umownych według stawki przewidzianej w Załączniku do Oferty za każdy dzień opóźnienia za nieterminowe przekazania praw dostępu lub użytkowania do wszystkich części Placu Budowy. Zamawiający nie wywiązał się z obowiązku przekazania dostępu do wszystkich części Placu Budowy w określonych w Umowie terminach. Pozwany zakwestionował roszczenia Powodów objęte pozwem w całości, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według spisu kosztów przedstawionego w trakcie postępowania. Na wypadek nieuwzględnienia przedstawionej argumentacji na rzecz oddalenia powództwa w całości Pozwany zgłosił zarzut miarkowania kary umownej dochodzonej przez Powodów.

ZUE S.A. wskazuje, iż postępowanie to dotyczy wierzytelności ZUE S.A., której wartość wynosi 18 521 943,30 PLN plus odsetki a tym samym przekracza 10% kapitałów własnych ZUE S. A.

Ponadto, w dniu 29 września 2016r. Powód (PORR Polska Infrastructure, tj. dawny BILFINGER INFRASTRUCTURE S.A., ZUE S.A., Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń PEBEKA S.A., Przedsiębiorstwo Napraw i Utrzymania Infrastruktury Kolejowej w Krakowie Sp. z o.o., Kolejowe Zakłady Automatyki Katowice S.A.) złożył przeciwko Pozwanemu (PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.) pozew o zapłatę kwoty 11.506.921,00 PLN, z czego na rzecz ZUE S.A. kwoty 2.926.209,77 PLN wraz z odsetkami liczonymi ustawowymi, tytułem zapłaty za wykonane na rzecz Pozwanego roboty dodatkowe oraz koszty poniesione w przedłużonym czasie na ukończenie zadania. Pozew dotyczy umowy z dnia 27 października 2009r. zawartej pomiędzy Powodem (jako Wykonawcą) o Pozwanym (jako Zamawiającym) na wykonanie robót budowlanych modernizacji linii kolejowej Nr 8. Etap I: odc.

Warszawa Zachodnia – Warszawa Okęcie i budowy łącznicy Warszawa Służewiec – Lotnisko Okęcie. Faza 3 roboty budowlane na łącznicy, w ramach projektu nr POLiŚ 7.1-18: „Modernizacja linii kolejowej nr 8, budowa łącznicy lotniska Okęcie”.

Sprawa sądowa dotycząca zadania: „Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych na linii kolejowej Kraków – Medyka – granica państwa na odcinku Biadolinie – Tarnów w km 61,300 – 80,200 w ramach Projektu „Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III”

W dniu 30 grudnia 2016 r. konsorcjum w składzie:

- 1) OHL ŽS, a.s. (Lider);
- 2) Swietelsky Baugesellschaft m.b.H;
- 3) ZUE S.A. (dalej: Konsorcjum, Wykonawca),

złożyło przeciwko PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie (Zamawiający) pozew obejmujący roszczenia wynikające z realizacji kontraktu budowlanego pn. Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych na linii kolejowej Kraków – Medyka – granica państwa na odcinku Biadolinie – Tarnów w km 61,300 – 80,200 w ramach Projektu „Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III (Kontrakt).

Wartość przedmiotu sporu wynosi 39,3 mln PLN (dalej: Kwota). Na ww. Kwotę składają się:

- 1) kwota 1,2 mln PLN odpowiadająca kosztom związanym z koniecznością przedłużenia ważności zabezpieczenia wykonania kontraktu i ubezpieczenia zapewnionego przez Wykonawcę;
- 2) kwota 38,1 mln PLN odpowiadająca kosztom stałym związanym z kontynuowaniem robót w przedłużonym czasie względem pierwotnie uzgodnionego terminu realizacji prac objętych kontraktem.

Łączny udział Spółki w ww. Kwocie wynosi ok. 15,7 mln PLN.

Sprawa sądowa dotycząca zadania „Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w ramach Projektu >>Polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowej nr 1, 133, 160, 186 na odcinku Zawiercie – Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Jaworzno Szczakowa<<”

W dniu 1 czerwca 2015 r. spółka pod firmą ZUE S.A. w Krakowie (Powód) Złożyła pozew przeciwko PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie (Pozwany) o zapłatę kwoty 4 444 883,05 PLN wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu za wykonanie, zrealizowanych na Polecenie Inżyniera Projektu będącego przedstawicielem Pozwanego, prac dodatkowych w postaci wymiany nawierzchni torowej, wbudowania warstwy ochronnej podtorza, zabudowy geowłókniny i warstwy filtracyjnej oraz wykonania odwonienia wgłębne w odcinku km 288,850 – 291,609, tj. na dodatkowej długości 2,009 km, w związku z realizacją Kontraktu pn. „Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w ramach Projektu „Polepszenie jakości usług przewozowych poprzez poprawę stanu technicznego linii kolejowej nr 1, 133, 160, 186 na odcinku Zawiercie – Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Jaworzno Szczakowa”.

Powód został zobligowany do wykonania ww. robót na podstawie Polecenia Inżyniera nr 17, pomimo że wymienione roboty wykraczają poza ilości przewidziane w Programie Funkcjonalno-Użytkowym, w którym wskazano, iż Powód pozostaje zobligowany do wykonania przedmiotowych prac jedynie na długości 0,750 km, przy czym ich lokalizację należało określić w oparciu o przeprowadzone badania geotechniczne, które miały wskazać grunty najbardziej „wątliwe”, wymagające wzmocnienia podtorza.

W ocenie Pozwanego, wyrażonej przez wniesieniem pozwu, ryzyko wykonania wszelkich prac, które mają na celu osiągnięcie określonych parametrów eksploatacyjnych ponosi Powód, zaś samo wskazanie w Programie Funkcjonalno - Użytkowym zakresu prac na długości 0,750 km, stanowi oczywistą omyłkę pisarską.

Powód nie mógł zgodzić się ze stanowiskiem Pozwanego z uwagi na fakt, iż ewentualne ryzyko nieprawidłowego opisu przedmiotu zamówienia ponosi zamawiający (Pozwany), zaś ewentualna poprawa oczywistej omyłki pisarskiej nie może zmieniać treści zamówienia rozumianej jako treść oświadczenia woli zamawiającego (Pozwanego). Obarczanie Powoda wszelkimi pracami wykracza zatem ponad ryzyko mieszczące się w granicach ceny ryczałtowej. Tym samym Powód żąda zapłaty za wykonanie, zrealizowanych na Polecenie Inżyniera Projektu, ww. robót dodatkowych. W odpowiedzi na pozew Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, wskazując, iż przede wszystkim kwestionuje, aby zgodnie z Programem Funkcjonalno – Użytkowym Powód był zobowiązany do wykonania prac na spornym odcinku wyłącznie na długości 0,750 km. Ponadto wskazał, że nie występuje sytuacja związana z nieprawidłowym opisem przedmiotu zamówienia albowiem każdy profesjonalny wykonawca, działając z należytą starannością, wykryłby oczywistą omyłkę Zamawiającego i uwzględnił ją w kalkulacji ceny oferty.

5.38. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia Członków Zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

(dane w tys. PLN)

	Okres	Wynagrodzenie	Okres	Wynagrodzenie
Zarząd				
Wiesław Nowak	01.2016-12.2016	1 074	01.2015-12.2015	847
Jerzy Czeremuga	01.2016-12.2016	514	01.2015-12.2015	518
Marcin Wiśniewski	01.2016-12.2016	543	01.2015-12.2015	530
Anna Mroczek	01.2016-12.2016	525	01.2015-12.2015	515
Maciej Nowak	01.2016-12.2016	514	01.2015-12.2015	518
Arkadiusz Wierciński	01.2016-12.2016	nie dotyczy	01.2015-12.2015	427
Prokurenci				
Barbara Nowak	01.2016-12.2016	286	01.2015-12.2015	286
Rada Nadzorcza				
Bogusław Lipiński	01.2016-12.2016	181	01.2015-12.2015	176
Magdalena Lis	01.2016-12.2016	148	01.2015-12.2015	120
Michał Lis	01.2016-12.2016	128	01.2015-12.2015	180
Mariusz Szubra	01.2016-12.2016	12	01.2015-12.2015	12
Piotr Korzeniowski	01.2016-12.2016	12	01.2015-12.2015	12
Razem		3 937		4 141

Wynagrodzenia Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza, natomiast płace kadry kierowniczej najwyższego szczebla określa Prezes Zarządu będący jednocześnie głównym akcjonariuszem Spółki, w zależności od wyników uzyskanych przez poszczególne osoby oraz od trendów rynkowych.

Podane powyżej wynagrodzenia Pana Bogusława Lipińskiego, Pani Magdaleny Lis oraz Pana Michała Lisa są wynagrodzeniami z tytułu umowy o pracę powiększonymi o wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej.

Na dzień bilansowy w Grupie nie występują zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących oraz o zobowiązania zaciągnięte w związku z tymi emeryturami.

5.39. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych oraz inwestycje w instrumenty rynku finansowego, z uwzględnieniem nierozliczonych kredytów w rachunku bieżącym. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego wykazane w rachunku przepływów pieniężnych można w następujący sposób uzgodnić do pozycji bilansowych:

(dane w tys. PLN)

	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	54 217	87 334
Lokaty do 3 miesięcy	8 500	85 000
Razem	62 717	172 334

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty Grupy ZUE na koniec okresu zmniejszyły się o 109 617 tys. PLN. Największy wpływ na spadek środków pieniężnych miało wpływ m.in. przeznaczenie przez ZUE wolnych środków pieniężnych w kwocie 54 935 tys. PLN na objęcie krótkoterminowych papierów wartościowych - obligacji, wypłata dywidendy ZUE na kwotę 7 513 tys. PLN oraz inwestycje w aktywa trwałe na kwotę 10 196 tys. PLN. Spółka dokonała także rozliczenia z Partnerem Konsorcjum na kontrakcie Franowo Elektrobudową SA przelewając jej środki w kwocie 26 491 tys. PLN.

5.40. Transakcje niepieniężne i źródła finansowania

W 2016 roku transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w rachunku przepływów pieniężnych obejmowały nabycie rzeczowych aktywów trwałych o wartości 4 650 tys. PLN w formie leasingu finansowego.

W 2015 roku transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w rachunku przepływów pieniężnych obejmowały nabycie rzeczowych aktywów trwałych o wartości 14 134 tys. PLN w formie leasingu finansowego.

5.41. Umowy leasingu operacyjnego

Grupa, jako leasingobiorca

Leasing operacyjny dotyczy prawa wieczystego użytkowania nieruchomości:

- niezabudowanej położonej w Krakowie obręb 25 stanowiącej działki nr 121/1, 121/3, 121/4, 122/1, 122/2, 137/2, 162/1, 162/5 – KW nr KR1P/00204399/8 i KR1P/00199773/5.
- zabudowanej położonej w Krakowie obręb 4 stanowiącej działki nr 527/26 – KW nr 185225,
- niezabudowanej położonej w Kościelisku stanowiącej działki nr 2001, 2491 – KW nr 10662 i 10740,
- zabudowanej położonej w Poznaniu stanowiącej działkę nr 2/1 - KW PO1P/00114066/6.

Warunki leasingu

Dla nieruchomości gruntowej w obrębie 25 oznaczonej jako działki nr 121/1, 121/3, 121/4, 122/1, 122/2, 137/2, 162/1, 162/5 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 163 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Dla nieruchomości gruntowej w obrębie 4 oznaczonej jako działki nr 527/26 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 49 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Dla nieruchomości gruntowej położonej w Kościelisku oznaczonej jako działki nr 2001 i 2491 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 84 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Dla nieruchomości gruntowej położonej w Poznaniu oznaczonej jako działkę nr 2/1 została ustalona roczna opłata za użytkowanie wieczyste w wysokości 23 tys. PLN. Prawo użytkowania wieczystego do 2089 roku.

Płatności ujęte w kosztach

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Minimalne opłaty za prawo wieczystego użytkowania gruntu	314	284
Razem	314	284

Zobowiązania z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie gruntu

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
Do 1 roku	314	320
Od 1 roku do 5 lat	1 257	1 278
Ponad 5 lat	21 365	22 901
Razem	22 936	24 499

5.42. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
gwarancje	28 080	26 509
weksle	4 120	3 962
poręczenia	58	0
hipoteki	0	0
Razem aktywa warunkowe	32 258	30 471

Aktywa warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń obejmują wystawione przez banki i towarzystwa ubezpieczeniowe na rzecz spółek Grupy gwarancje, które stanowią zabezpieczenie roszczeń Grupy w stosunku do tych podmiotów z tytułu podwykonawstwa usług budowlanych oraz na zabezpieczenie umów na dostawy materiałów.

Zobowiązania warunkowe

	(dane w tys. PLN)	
	Stan na 31-12-2016	Stan na 31-12-2015
gwarancje	203 078	176 915
poręczenia	15 709	12 206
weksle	128 319	149 587
hipoteki	201 018	51 018
zastawy	4 000	19 206
Razem	552 124	408 932

Zobowiązania warunkowe z tytułu poręczeń i gwarancji to przede wszystkim gwarancje przetargowe, należytego wykonania oraz usunięcia wad i usterek wystawione przez towarzystwa ubezpieczeniowe i banki na rzecz kontrahentów Grupy na zabezpieczenie ich roszczeń w stosunku do Grupy, głównie z tytułu umów budowlanych oraz umów o dostawę materiałów. Towarzystwom ubezpieczeniowym i bankom przysługuje roszczenie zwrotne z tego tytułu wobec Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość zastawu rejestrowego w wysokości 4 mln PLN jest zabezpieczeniem do Umowy nr 07/067/15/Z/OB z dnia 28 sierpnia 2015 roku zawartej przez Railway gft Polska z mBank S.A.. Zgodnie z Aneksem nr 1 do umowy zastawniczej z dnia 25.08.2016r. złożono wniosek o zmianę wpisu do kwoty 4 mln PLN (obniżenie z wysokości 5,5 mln PLN). Zmiany dokonano w dniu 21.10.2016 roku.

Wystawione weksle własne stanowią zabezpieczenie spłaty zobowiązań wobec banków oraz wobec strategicznych klientów. Natomiast hipoteki stanowią dodatkowe zabezpieczenie umów bankowych.

6. Zdarzenia po dniu bilansowym

3 stycznia 2017 r. Spółka powzięła informację o złożeniu przez Spółkę oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym na Zaprojektowanie i wykonanie robót w ramach projektu POLiŚ 5.2 – 4 „Prace na linii kolejowej nr 146 na odcinku Wyczerpy – Chorzew Siemkowice”. Wartość netto złożonej przez Spółkę oferty wynosi 173,8 mln PLN. Wartość brutto oferty wynosi 213,8 mln PLN. Termin realizacji zadania: 28 miesięcy od daty podpisania umowy. **(Raport bieżący 1/2017)**

4 stycznia 2017 r. wpłynęła do Spółki informacja o złożeniu pozwu z dnia 30 grudnia 2016 r. (Pozew) przeciwko PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (Zamawiający) przez pełnomocnika konsorcjum w składzie: OHL ŽS, a.s. (Lider); Swietelsky Baugesellschaft m.b.H; ZUE S.A., które realizuje kontrakt budowlany pn. Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych na linii kolejowej Kraków – Medyka – granica państwa na odcinku Biadoliny – Tarnów w km 61,300 – 80,200 w ramach Projektu „Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III. Wartość przedmiotu sporu wynosi 39,3 mln PLN (Kwota). Łączny udział Spółki w ww. Kwocie wynosi ok. 15,7 mln PLN. **(Raport bieżący 2/2017)**

20 stycznia 2017 r. konsorcjum w składzie: Trakcja PRKił S.A. (Lider), COMSA S.A., Spółka, STRABAG sp. z o.o., STRABAG Rail a.s zawarło umowę z PKP PLK na Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w ramach projektu: „Prace na liniach kolejowych nr 140, 148, 157, 159, 173, 689, 691 na odcinku Chybie – Żory – Rybnik –

Nędza/ Turze” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) 5.2-5. Spółka informowała o złożeniu oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym na przedmiotowe zadanie oraz o wyborze oferty jako najkorzystniejszej w raporcie bieżącym odpowiednio nr 50/2016 oraz nr 56/2016. Wartość netto umowy wynosi 373,7 mln PLN, co odpowiada wartości brutto w wysokości 459,7 mln PLN. Oczekiwana wartość wynagrodzenia przypadająca na Spółkę to 124,5 mln PLN netto. Termin realizacji: 30 miesięcy od podpisania umowy. **(Raport bieżący 4/2017)**

24 stycznia 2017 r. Spółka powzięła informację o wyborze przez PKP PLK oferty złożonej przez konsorcjum w składzie: Strabag sp. z o.o. (Lider), Strabag Rail GmbH, Strabag Rail a.s, Strabag Általános Építő Kft., ZUE S.A., Budimex S.A., jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym na Opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego oraz realizację robót LOT B w formule „Projektuj i Buduj” w ramach projektu POIiŚ 7.1-19.1.a „Modernizacja linii kolejowej nr 8, odcinek Warszawa Okęcie – Radom (LOT A, B, F)” – Faza II. Spółka informowała o złożeniu oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym na przedmiotowe zadanie w raporcie bieżącym nr 61/2016. Wartość netto złożonej przez konsorcjum oferty: 216,7 mln PLN, przy czym oczekiwana wartość wynagrodzenia przypadająca na Spółkę to 33% wartości netto. Wartość brutto oferty wynosi 266,5 mln PLN. Termin realizacji zadania: 43 miesiące od dnia podpisania umowy. **(Raport bieżący 5/2017)**

3 lutego 2017 r. Rada Nadzorcza Spółki dokonała zmiany stanowisk dwóch osób wchodzących w skład Zarządu Spółki. Zmiana polegała na odwołaniu z funkcji Członków Zarządu Anny Mroczek oraz Macieja Nowaka a następnie o powołaniu z dniem 3 lutego 2017 r. tych osób na stanowiska Wiceprezesów Zarządu na trzyletnią, wspólną kadencję. **(Raport bieżący 6/2017)**

W związku z prowadzeniem procesu weryfikacji stanu rezerw dotyczących realizacji kontraktów budowlanych na potrzeby przygotowania sprawozdań finansowych za 2016 r., w dniu 6 lutego 2017 podjęta została decyzja o częściowym rozwiązaniu rezerwy (Rezerwa) utworzonej na ryzyka rozliczenia kontraktu na wykonanie zadania pn. „Budowa zajezdni tramwajowej FRANOWO w Poznaniu” (Kontrakt) realizowanego na podstawie umowy z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym w Poznaniu (Zamawiający). Kontrakt był realizowany przez Spółkę w konsorcjum z Elektrobudowa S.A. z siedzibą w Katowicach (Elektrobudowa). W dniu 1 grudnia 2016 r. Spółka zawarła z Elektrobudowa ugodę, na podstawie której Spółka i Elektrobudowa (Strony) w sposób polubowny i definitywny zakończyły wszystkie spory pomiędzy Stronami powstałe w związku z realizacją Kontraktu (Ugoda), o czym Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 58/2016. Na podstawie Ugody Strony zobowiązały się do współdziałania celem zakończenia spornych kwestii z Zamawiającym i ostatecznego rozliczenia Kontraktu. Emitent podjął decyzję o częściowym rozwiązaniu Rezerwy tj. w kwocie 9 mln zł, w szczególności mając na uwadze wskazaną powyżej okoliczność zawarcia Ugody. **(Raport bieżący 7/2017)**

13 lutego 2017 r. Spółka powzięła informację o wyborze przez PKP PLK oferty złożonej przez konsorcjum w składzie: ZUE S.A. (Lider), Budimex S.A., Strabag sp. z o.o., Strabag Rail GmbH, Strabag Rail a.s, Strabag Általános Építő Kft., jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym na Wykonanie robót budowlanych w obszarze LCS Kutno – odcinek Żychlin-Barłogi w ramach projektu pn. „Prace na linii kolejowej E20 na odcinku Warszawa-Poznań – pozostałe roboty, odcinek Sochaczew-Swarzędz”, realizowanego w ramach unijnego instrumentu finansowego Connecting Europe Facility (CEF). Spółka informowała o złożeniu oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym na przedmiotowe zadanie w raporcie bieżącym nr 60/2016. Wartość netto złożonej przez konsorcjum oferty: 560 mln PLN, przy czym oczekiwana wartość wynagrodzenia przypadająca na Spółkę to 34% wartości netto. Wartość brutto oferty wynosi 688,8 mln PLN. Termin realizacji zadania: 42 miesiące od dnia podpisania umowy. **(Raport bieżący 8/2017)**

17 lutego 2017 r. Spółka podpisała z AXA TUIR S.A. z siedzibą w Warszawie (Gwarant) umowa zlecenia udzielania gwarancji kontraktowych w ramach limitu do maksymalnej wysokości 42 mln PLN dla wszystkich udzielanych gwarancji, w tym do 25 mln PLN dla gwarancji zapłaty wadium a do 20 mln PLN dla pojedynczej gwarancji (Umowa). Wskazane powyżej limity mają charakter odnawialny. Termin obowiązywania Umowy został ustalony na 28 lutego 2018 r. **(Raport bieżący 9/2017)**

17 lutego 2017 r. konsorcjum w składzie: Budimex S.A. (Lider), STRABAG sp. z o.o., STRABAG Rail a.s, STRABAG Rail GmbH, STRABAG Általános Építő Kft., Spółka (Konsorcjum) zawarło umowę z PKP PLK na Wykonanie prac projektowych i robót budowlanych dla projektu "Prace na linii obwodowej w Warszawie (odc. Warszawa Gołębki/Warszawa Zachodnia - Warszawa Gdańska)". Spółka informowała o wyborze oferty jako najkorzystniejszej w raporcie bieżącym nr 53/2016. Wartość netto Umowy wynosi 159,7 mln PLN (tj. 196,4 mln PLN brutto), przy czym oczekiwana wartość wynagrodzenia przypadająca na Spółkę to 52,7 mln PLN netto. Termin realizacji: 26 miesięcy od daty rozpoczęcia prac. **(Raport bieżący 10/2017)**

23 lutego 2017 r. Spółka poinformowała iż w dniu 22 lutego 2017 r. minął 90-dniowy termin związania ofertą w postępowaniu przetargowym na zadanie pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych oraz wykonanie budowy linii tramwajowej KST etap III (os. Krowodrza Górka – Górka Narodowa) wraz z budową dwupoziomowego skrzyżowania w ciągu ul. Opolskiej w Krakowie oraz towarzyszącą infrastrukturą drogową” (Przetarg). Spółka informowała o złożeniu oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym na przedmiotowe zadanie w raporcie bieżącym nr 57/2016. ZUE na prośbę Zamawiającego, tj. Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie, mając na celu dążenie do pozyskania ww. kontraktu zamierzało w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie, tj. do dnia 22 lutego 2017 r., wyrazić zgodę na przedłużenie terminu związania ofertą Konsorcjum w Przetargu na okres 60 dni oraz przedłużyć termin obowiązywania wadium w części przypadającej na ZUE. W związku z powyższym ZUE, działając jako Lider Konsorcjum, zwróciło się do konsorcjanta, tj. PORR Polska Infrastructure S.A. (Konsorcjant), z prośbą o wyrażenie analogicznej zgody, która jest niezbędna do wyrażenia zgody na przedłużenie terminu

związania ofertą całego Konsorcjum w Przetargu oraz przedłużenie terminu obowiązywania wadium w części przypadającej na PORR Polska Infrastructure S.A. PORR Polska Infrastructure S.A. w terminie wskazanym przez Zamawiającego tj. do dnia 22 lutego 2017 r. nie wyraził zgody na przedłużenie okresu związania ofertą oraz nie dostarczył przypadającej na niego części wadium. Konsorcjant wycofał się tym samym ze starań o pozyskanie Kontraktu z przyczyn, które nie leżą po stronie ZUE. Brak wyrażenia przez PORR Polska Infrastructure S.A. zgody na przedłużenie okresu związania ofertą oraz nie dostarczenie przypadającej na PORR Polska Infrastructure S.A. części wadium uniemożliwia Konsorcjum uczestniczenie w dalszej części postępowania przetargowego. **(Raport bieżący 11/2017)**

23 lutego 2017 r. Spółka powzięła informację o złożeniu przez Spółkę oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym na Opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych na odcinku Kraków Płaszów – Podbory Skawińskie w ramach zadania pn. „Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Kraków Płaszów – Skawina – Oświęcim”. Wartość netto złożonej przez Spółkę oferty wynosi 155,9 mln PLN. Wartość brutto oferty wynosi 191,8 mln PLN. Termin realizacji zadania: 1065 dni od daty podpisania umowy. **(Raport bieżący 12/2017)**

2 marca 2017 r. Spółka powzięła informację o przyjęciu w tym samym dniu do realizacji przez spółkę Wytwórnę Podkładów Strunobetonowych S.A. z siedzibą w Mirosławiu Ujskim (WPS) zamówienia na dostawę podkładów strunobetonowych na rzecz Railway gft Polska sp. z o.o., w związku z czym łączna wartość umów/zamówień zawartych w ciągu ostatnich 12 miesięcy bezpośrednio pomiędzy Railway gft a WPS wyniosła ok. 34 mln PLN netto. **(Raport bieżący 13/2017)**

6 marca 2017 r. Spółka powzięła informację o przyjęciu w tym samym dniu do realizacji przez spółkę Track Tec S.A. z siedzibą w Warszawie (Track Tec) zamówienia na dostawę podkładów strunobetonowych na rzecz Spółki, w związku z czym łączna wartość umów/zamówień zawartych w ciągu ostatnich 12 miesięcy bezpośrednio pomiędzy podmiotami z Grupy Kapitałowej ZUE a Track Tec wyniosła ok. 21,7 mln PLN netto. **(Raport bieżący 14/2017)**

8 marca 2017 r. Spółka opublikowała wstępne wyniki jednostkowe i skonsolidowane za 2016 rok. **(Raport bieżący 15/2017)**

10 marca 2017 r. Spółka powzięła informację o złożeniu przez Spółkę oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym na Opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych w formule „Projektuj i Buduj” w ramach projektu „Prace na linii kolejowej nr 1 na odcinku Częstochowa - Zawiercie”. Wartość netto złożonej przez Spółkę oferty wynosi 371,6 mln PLN. Wartość brutto oferty wynosi 457 mln PLN. Termin realizacji zadania: 36 miesięcy od dnia podpisania umowy. **(Raport bieżący 16/2017)**

13 marca 2017 r. Spółka zawarła umowę z PKP PLK na Zaprojektowanie i wykonanie robót dla zadania pn. „Prace na liniach kolejowych nr 14, 811, na odcinku Łódź Kaliska - Zduńska Wola - Ostrów Wielkopolski, etap I: Łódź Kaliska – Zduńska Wola”. Spółka informowała o złożeniu oferty z najniższą ceną w postępowaniu przetargowym oraz o wyborze oferty jako najkorzystniejszej w raportach bieżących odpowiednio nr 48/2016 oraz nr 64/2016. Wartość netto umowy wynosi 281 mln PLN (tj. 345,6 mln PLN brutto). Termin realizacji: 38 miesięcy od daty rozpoczęcia prac. **(Raport bieżący 17/2017)**

7. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 13 marca 2017 roku.

Oświadczenie Zarządu Spółki ZUE o zgodności rocznego sprawozdania finansowego z obowiązującymi zasadami rachunkowości

Zarząd ZUE oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ZUE obejmujące okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku zostało sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedla ono w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej ZUE oraz jej wynik finansowy. Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej ZUE za rok 2016 zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wiesław Nowak

Prezes Zarządu

Anna Mroczek

Wiceprezes Zarządu

Jerzy Czeremuga

Wiceprezes Zarządu

Maciej Nowak

Wiceprezes Zarządu

Marcin Wiśniewski

Wiceprezes Zarządu

Kraków, dnia 13 marca 2017 roku

